NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG –410.018.01.2017
P/17/088

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/088 Umarzanie zaległości podatkowych przez organy wykonawcze gmin
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Dariusz Obierzyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/155/2017 z dnia 11.12.2017 r. *(dowód: akta kontroli str. 2-3)*
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Świebodzinie, ul. Rynkowa 2, 66-200 Świebodzin (UM lub Gmina)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Bekisz - Burmistrz Świebodzina *(dowód: akta kontroli str. 1)*

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna[1]

Organ podatkowy umarzając zaległości podatkowe w latach 2014-2017 (III kwartał) nie w pełni przestrzegał wymogów określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa[2]. Wprawdzie prowadząc postępowania w ww. sprawach przestrzegano zasady pisemności oraz jego szybkości, a wydane przez organ decyzje były prawidłowe pod względem formalnych wymogów, to jednak stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- umorzeniu zaległości podatkowych 17 wnioskodawcom (28,3% wszystkich badanych decyzji pozytywnych) będącym w dobrej sytuacji finansowej, pomimo iż postępowanie podatkowe lub dowody zgromadzone w toku postępowania podatkowego nie wykazały w pełni, aby zaistniały ustawowe przesłanki „ważnego interesu podatnika" lub „interesu publicznego", umożliwiające umorzenie zaległości;
- niewywiązania się organu podatkowego z obowiązku dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz zebrania materiałów dowodowych (osiem przypadków, tj. 13,3% objętych kontrolą), potwierdzających sytuację materialną czy rodzinną wnioskodawcy, czym naruszono art. 122 i art. 187 § 1 ww. ustawy;
- nierzetelnym wykazywaniu w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-PDP skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie Ordynacja podatkowa w zakresie umorzeń zaległości podatkowych.

Wartość dokonanych umorzeń w kontekście stosunkowo dobrej sytuacji finansowej Gminy nie była znacząca, gdyż stanowiły one od 0,6% w 2014 r. do 0,3% w 2016 r. jej dochodów.

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki umarzania przedsiębiorcom zaległości podatkowych, które stanowiły pomoc publiczną inną niż *de minimis*, udzielaną w oparciu o art. 67b § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej. W przypadku 50 spraw, łączna wartość pomocy *de minimis* dla każdego z beneficjentów nie przekroczyła

[1] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.
[2] Dz. U. z 2017 r. poz. 201, ze zm. - dalej *Ordynacja podatkowa*.

równowartości określonych prawem limitów, a wszystkim beneficjentom wydano właściwe zaświadczenia o udzielonej pomocy.

W 10 przypadkach (tj. 20%) stwierdzono nieprawidłowość o charakterze formalnym odnośnie nieprzedstawienia informacji i sprawozdań finansowych niezbędnych do udzielenia pomocy, a w pięciu (10%) przypadkach wymagane sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej w danym okresie sprawozdawczym nie zostały przekazane za pośrednictwem aplikacji SHRIMP, w sposób i formie określonej w przepisach prawa. Opóźnienia dotyczące wprowadzenia do sytemu SHRIMP decyzji o udzielonej pomocy stwierdzono zaledwie w dwóch przypadkach (4%).

Zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych[3], Burmistrz spełniał obowiązek podawania do publicznej wiadomości wykazów osób prawnych i fizycznych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł oraz którym udzielono pomocy publicznej. Wykazy te udostępniano w obowiązujących terminach a umieszczenie i zdjęcie wykazu dokumentowane było każdorazowo protokolarnie.

Jednak nie wszystkie dane podmiotów widniejące w wykazach, którym udzielono ww. ulg, były zgodne z danymi ujętymi w prowadzonych w urzędzie ewidencjach. W przypadku sześciu decyzji (12%) nierzetelnie wykazano przesłankę udzielenia ulgi, a w dwóch przypadkach decyzji o umorzeniu nie ujęto w wykazie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie określonych w Ordynacji podatkowej uregulowań w zakresie umarzania zaległości podatkowych oraz zasadność zastosowanych umorzeń w kontekście sytuacji finansowej gminy.

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2014-2017 (III kw.) złożono łącznie 213 wniosków[4] o umorzenie zaległości podatkowych wraz z odsetkami na kwotę 1.977,6 tys. zł. W tym samym okresie wydano łącznie 151 decyzji[5] na kwotę 1.313,7 tys. zł, w tym pięć decyzji na łączną kwotę 155,5 tys. zł w wyniku złożenia wniosków w 2013 r. o umorzenie zaległości podatkowej lub odsetek na kwotę 256,3 tys. zł. Sprawami z zakresu umorzeń podatków zajmował się Wydział Finansowo-Budżetowy, który m.in. prowadził ewidencję wniosków i decyzji[6].

(dowód: akta kontroli str. 48-94, 165, 168-177)

1.2. W badanym okresie organ podatkowy umorzył zaległości podatkowe osobom prawnym z tytułu podatku od nieruchomości (1.002,3 tys. zł[7]), tj.:

- 11 osobom prawnym w 2014 r. na kwotę należności głównych 467,6 tys. zł;
- 11 osobom prawnym w 2015 r. w wysokości 139,0 tys. zł;
- 14 osobom prawnym w 2016 r. na łączną kwotę 300,0 tys. zł;
- 11 osobom prawnym w 2017 r. (do końca III kwartału) w wysokości 95,7 tys. zł.

[3] Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.
[4] W 2014 r. - 74 szt., w 2015 r. - 66 szt., w 2016 r. - 40 szt. i za III kw. 2017 r. - 33 szt.
[5] W 2014 r. - 53 szt., w 2015 r. - 35 szt., w 2016 r. - 34 szt. i za III kw. 2017 r. - 24 szt.
[6] Ewidencja wniosków i decyzji prowadzona jest w wersji papierowej, która oprócz danych w zakresie roku, referatu i symbolu komórki organizacyjnej zawiera m.in. informacje dotyczące sprawy (krótki opis np. odroczenie, umorzenie), znaku pisma oraz daty wszczęcia i zakończenia.
[7] Bez odsetek.

W latach 2014-2017 (III kwartał) umorzono osobom fizycznym zaległości podatkowe z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od środków transportu na łączną kwotę 218,2 tys. zł[8], odpowiednio: 28 podatnikom - 85,6 tys. zł, 17 - 100,8 tys. zł, 15 - 20,6 tys. zł oraz 11 - 11,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 166-167)

1.3. W latach 2014-2017 (III kwartały) Burmistrz Świebodzina kilkukrotnie umorzył zaległości podatkowe tym samym podatnikom:

- dwunastokrotnie - podatnikowi (osobie fizycznej) z tytułu zaległości w łącznym zobowiązaniu pieniężnym 3.771 zł wraz z odsetkami 5 zł;
- dziewięciokrotnie - osobie prawnej odsetki za zwłokę i na łączną kwotę 15.744 zł;
- sześciokrotnie - w przypadku trzech osób prawnych łącznie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości 314.046 zł oraz odsetki w wysokości 11.244 zł;
- czterokrotnie - na rzecz dwóch osób prawnych łączne zaległości z tytułu podatku od nieruchomości na kwotę 4.035 zł;
- trzykrotnie, co miało miejsce w przypadku 8 osób prawnych i osób fizycznych (zaległości z tytułu podatku od nieruchomości, łącznego zobowiązania pieniężnego, na łączną kwotę 22.715,20 zł oraz odsetek w wysokości 827 zł);
- dwukrotnie, co miało miejsce w przypadku 16 osób prawnych i osób fizycznych (zaległości z tytułu podatku od nieruchomości, łącznego zobowiązania pieniężnego, podatku rolnego, czy podatku od środków transportowych na łączną kwotę 349.441 zł oraz odsetek w wysokości 10.661 zł).

(dowód: akta kontroli str. 168-177)

1.4. W okresie objętym kontrolą organ podatkowy wydał 14 decyzji niezgodnych z wnioskami podatników[9], w tym:

- 12 decyzji odmawiających w całości przyznania wnioskowanej ulgi (w zakresie należności głównych w łącznej wysokości 319.702,60 zł i odsetek 50.347 zł);
- decyzja odmawiająca w części umorzenia zobowiązań wskazanych we wniosku (odmówiono umorzenia zaległości podatkowych 72.487 zł i odsetek 10.201 zł[10]);
- decyzja odmawiająca w części odnośnie umorzenia odsetek w wysokości 28.574 zł[11].

Materiał dowodowy, który został dołączony przez podatników do wniosków o umorzenie zaległości podatkowych oraz zebrany w toku postępowania podatkowego uzasadniał zastosowanie przez organ podatkowy klauzul generalnych, a odmowa mieściła się w ramach uznania organu podatkowego.

W związku z wydaniem decyzji niezgodnych z wnioskiem strony nie odwoływały się od decyzji do organu wyższej instancji, poza jednym przypadkiem, w którym organ odwoławczy utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy[12].

(dowód: akta kontroli str. 973-1088, 3609-3626, 3516-4019, 4543-4551, 4565-4624)

1.5. Badanie prawidłowości wydanych decyzji przeprowadzono na podstawie próby:

- 60 decyzji wydanych w latach 2014-2017 (III kwartał) o najwyższych kwotach umorzonych zaległości[13], w tym: 14 decyzji dotyczących czterech podatników,

[8] Bez odsetek.

[9] Kwota łączna należności podatkowych wynikająca z wniosków o umorzenie wyniosła 508.242,60 zł, natomiast kwota łączna umorzonych należności głównych wyniosła 29.931 zł (5,9% kwot objętych wnioskiem). Tym samym organ podatkowy odmówił umorzenia zaległości podatkowej w wysokości 481.311,60 zł, w tym w odpowiednio: w 2014 r. - 141.649 zł (4 decyzje), w 2015 r. - 143.550 zł (5 decyzji), w 2016 r. - 86.831 zł (3 decyzje) i w 2017 r. (III kwartały) - 109.281,60 zł (2 decyzje).

[10] Kwota wnioskowana 99.073 zł i odsetki 10.546 zł, umorzono: 26.586 zł i odsetki 345 zł.

[11] Wnioskowana kwota umorzenia odsetek 28.574 zł, zgoda na rozłożenie na raty należności głównej (113.822,14 zł) i odsetek (28.574 zł).

[12] Decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zielonej Górze (SKO-4094/504-P/16) z 6.10.2016 r.

którym co najmniej dwukrotnie umorzono zaległości podatkowe w badanym okresie[14] i jednej decyzji częściowo negatywnej[15],
- 12 decyzji odmawiających w całości umorzenia[16],
- jednej decyzji częściowo negatywnej[17].

Łącznie badaniem objęto 73 decyzje organu podatkowego.

Porównując postępowania podatkowe zakończone wydaniem decyzji odmawiających udzielenia ulgi z postępowaniami zakończonymi umorzeniami i uwzględniającymi w całości wniosek podatnika nie stwierdzono naruszenia zasady równego traktowania podatników.

Na podstawie badanej próby stwierdzono, że organ podatkowy podejmował działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego stosownie do art. 122 ustawy Ordynacja podatkowa, za wyjątkiem 15 przypadków, gdzie organ nie zebrał wymaganego materiału dowodowego (np. potwierdzającego sytuację finansową podatnika)[18].

Organ podatkowy zapewnił stronom czynny udział w każdym stadium postępowania i przestrzegał zasady pisemności postępowania (art. 126 ustawy).

W postępowaniach nie wystąpiły przesłanki – określone w art. 130 § 1 ust. 1 pkt 1 i art. 132 § 1 Ordynacji podatkowej - wyłączenia od udziału w prowadzonych postępowaniach pracownika organu[19], burmistrza, jego zastępców lub skarbnika.

Wnioski o umorzenie zaległości podatkowych składane przez podatników były zgodne z art. 168 § 2 Ordynacji podatkowej, tj. zawierały: treść żądania, wskazanie osoby, od której pochodzi, oraz jej adres, identyfikator podatkowy, za wyjątkiem dwóch podań, które nie zawierały ww. identyfikatora[20]. Organ podatkowy w tych przypadkach nie wezwał podatników wnoszących podania niespełniające wymogów określonych przepisami prawa, do usunięcia braków w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niewypełnienie tego warunku spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia, do czego zobowiązuje art. 169 § 1 ustawy.

---

[13] 60 decyzji umarzających zaległości podatkowe w łącznej kwocie 1.181.496,30 zł i odsetki 82.827 zł, w tym odpowiednio: w 2014 r. 515.669,40 zł i 19.117 zł, w 2015 r. 243.683,10 zł i 34.442 zł, w 2016 r. 312.382 zł i 14.214 zł, w 2017 r. (III kwartał) 109.761,80 zł i 15.054 zł.

[14] Łącznie umorzono zaległości podatkowe 623.080 zł i odsetki 20.357 zł.

[15] W przypadku decyzji nr 21/2013 z 26.05.2014 r. Burmistrz odmówił umorzenia zaległego podatku od nieruchomości za okres od 1.07.2010 r. do 31.08.2013 r. w kwocie 99.073 zł wraz z należnymi odsetkami w kwocie 10.546 zł i jednocześnie wyraził zgodę na umorzenie IX i XI raty za 2013 r. w kwocie 26.686 zł wraz z należnymi odsetkami w kwocie 345 zł oraz wyraził zgodę na odroczenie terminu płatności XII raty za 2013 r. z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 8.865 zł o siedem miesięcy, tj. do 2.07.2014 r..

[16] Na kwotę 319.702,60 zł (należności główne) oraz 50.347 zł (odsetki).

[17] W przypadku decyzji nr 2/2015 z 26.10.2015 r. Burmistrz nie wyraził zgody na umorzenie odsetek w wysokości 28.574 zł i jednocześnie wyraził zgodę na rozłożenie na 76 rat zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za 08.2010 r. do 07.2015 r. w łącznej wysokości 142.396,14 zł (w tym należność główna 113.822,14 zł i odsetki 28.574 zł).

[18] Decyzje nr 7/2014, 8/2014, 10/2014 r. 23/2014, 24/2013, 9/2014 r., 18/2015, 18/2016, 9/2017, 5/2014, 40/2013, 1/2014, 2/2014, 4/2014 i jednej bez nr z 18.12.2014 r.

[19] Na wniosek podatnika z 12 lutego 2010 r. Postanowieniem (FIN.I.3110-1/2010) z 18 lutego 2010 r. wyłączono pracownika z udziału w postępowaniu prowadzonym w stosunku do podmiotu w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości i zastosowania ulg podatkowych, ze względu na uprawdopodobnienie istnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności pracownika, polegających na prowadzeniu działalności i zamieszkiwaniu pracownika Gminy w tej samej miejscowości. Decyzją nr 21/2013 z 26 maja 2014 r. organ odmówił umorzenia zaległego podatku od nieruchomości za okres od 1 lipca 2010 r. do 31 sierpnia 2013 r. w kwocie 99.073 zł wraz z należnymi odsetkami w kwocie 10.546 zł i umorzył IX i XI ratę za 2013 r. w kwocie 26.586 zł wraz z należnymi odsetkami w kwocie 345 zł. Ponadto zgodnie z ww. decyzją Burmistrz wyraził zgodę na odroczenie terminu płatności XII raty za 2013 r. z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 8.865 zł o siedem miesięcy, tj. do 2 lipca 2014 r.

[20] Decyzja nr 18/2016 z 23 grudnia 2016 r. odnośnie umorzenia zaległość z tytułu podatku od nieruchomości za 2016 r. w kwocie łącznej 2.823,40 zł (należność główna 2.744,40 zł, odsetki 79 zł);
decyzja nr 5/2017 z 26 stycznia 2017 r. odnośnie umorzenia zaległość z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2016 r. w kwocie łącznej 1.112 zł (należność główna 1.112 zł, odsetki 79 zł) oraz odroczenia należności z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2017 r. w wysokości 1.112 zł do 31 grudnia 2017 r.

Organ podatkowy wydawał decyzje w terminach przewidzianych w art. 139 Ordynacji podatkowej.
W każdym przypadku (14 postępowań podatkowych), w którym organ podatkowy odmówił w całości lub części umorzenia zaległości podatkowej, wyznaczono stronie przed wydaniem decyzji siedmiodniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego, stosownie do obowiązku wynikającego z art. 200 § 1 Ordynacji podatkowej.

Decyzje zawierały: oznaczenie organu podatkowego, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o trybie odwoławczym oraz podpis osoby upoważnionej, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego (art. 210 § 1 Ordynacji podatkowej). Analiza zgromadzonej w toku postępowania podatkowego dokumentacji, w większości pozwala stwierdzić zasadność wydanych przez organ podatkowy decyzji w sprawie umorzeń zaległości podatkowych. Przyczyny rozstrzygnięć wskazane w uzasadnieniach decyzji były zgodne przesłankami określonymi w art. 67a §1 pkt 3 Ordynacji podatkowej, tj. spełniały kryterium ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego i znajdowały odzwierciedlenie w wynikach przeprowadzonego postępowania podatkowego. W 17 przypadkach stwierdzono brak udokumentowania przesłanek uzasadniających umorzenie zapłaty zobowiązań podatkowych (opis poniżej).

(dowód: akta kontroli str. 973-1088, 4314-4431, 4484-4486, 4487-4491, 4543-4551, 4650)

1.6. W badanym okresie prowadzono audyt wewnętrzny stosownie do obowiązku wynikającego z art. 274 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, jednak zadania audytowe nie objęły udzielania ulg w podatkach. Umorzenia zaległości podatkowych nie były również przedmiotem kontroli wewnętrznej. W latach 2014-2017 czynności związane z kontrolą wewnętrzną skierowane były w głównej mierze na działalność jednostek organizacyjnych Gminy Świebodzin, nie zgłaszano ryzyk związanych z umorzeniami podatkowymi.

W zakresie audytu Burmistrz wyjaśnił, że w latach 2014-2017 w „Rankingu obszarów ryzyka" ujęto obszar „Dochody budżetu Gminy", lecz nie wyszczególniono obszaru dotyczącego umorzeń podatkowych. Burmistrz zapewnił, że w procesie planowania zadań audytowych na kolejne lata uwzględniony zostanie obszar ryzyka dla umorzeń podatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 96-97, 4182-4186)

1.7. Dochody Gminy systematycznie wzrastały[21] - dochody ogółem z 90.642,6 tys. zł w 2014 r. do 107.73 tys. zł w 2016 r. Biorąc pod uwagę pełne lata budżetowe 2014-2016, dochody ogółem w 2016 r. w stosunku do 2014 r. zwiększyły się o 19%, dochody bieżące - o 24%, natomiast dochody własne - o 4%. Wskaźniki dla Gminy Świebodzin, w stosunku do średnich wskaźników dla gmin miejsko-wiejskich opublikowanych przez Ministerstwo Finansów[22], kształtowały się w większości na wyższym poziomie:

[21] W poszczególnych latach okresu 2014-2017 (III kwartały):
- dochody ogółem wyniosły w 2014 r. - 90.642,6 tys. zł, w 2015 r. - 93.377,2 tys. zł, w 2016 r. wyniósł 107.729,0 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. - 91.939,4 tys. zł;
- dochody bieżące (niebędące dochodami majątkowymi) w 2014 r. wyniosły 83.928,5 tys. zł, w 2015 r.- 88.836,0 tys. zł, w 2016 r. - 104.492,3 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. - 87.151,3 tys. zł;
- dochody własne: w 2014 r. - 53.290,0 tys. zł, w 2015 r. - 58.416,1 tys. zł, w 2016 r. - 55.608,0 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. - 47.876,1 tys. zł.

[22] Wskaźniki Ministerstwa Finansów do oceny sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w latach 2014-2016: http://www.finanse.mf.gov.pl/budzet-panstwa/finanse-samorzadow/opracowania/-/asset_publisher/v3Cc/content/wskazniki-do-oceny-sytuacji-finansowej-jednostek-samorzadu-terytorialnego-w-latach-2014-2016?redirect=http%3A%2F%2Fwww.finanse.mf.gov.pl%2Fbudzet-panstwa%2Ffinanse-samorzadow%2Fopracowania%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_v3Cc%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3D

– udział dochodów bieżących w dochodach ogółem w 2014 r. był wyższy od średniej dla gmin tego rodzaju o 0,7 punktu procentowego (pp.), w 2015 r. - o 3,3 pp., a w 2016 r. o 1 pp.
– udział dochodów własnych w dochodach ogółem był wyższy od średniej arytmetycznej dla gmin wiejskich (w 2014 r. o 12,3 pp., w 2015 r. - o 15,7 pp., a w 2016 r. - o 10 pp.).

(dowód: akta kontroli str.182-183)

W latach 2014-2016 zaznaczyła się ogólna tendencja zwyżkowa w zakresie dochodów własnych Gminy w strukturze dochodów ogółem – w 2016 r. były one wyższe o 4,3% w stosunku do roku 2014. Największy udział w strukturze dochodów własnych miały:

– wpływy z podatków: w 2014 r. - 19.616 tys. zł (36,8% dochodów własnych), w 2015 r. - 20.895 tys. zł (35,7%), w 2016 r. - 19.738 tys. zł (35,5%), oraz
– wpływy z opłat: w 2014 r. - 5.760 tys. zł (10,8%), w 2015 r. - 4.427 tys. zł (7,8%), w 2016 r. - 5.200 tys. zł (9,3%).

Gmina Świebodzin w latach objętych kontrolą uzyskiwała nadwyżki operacyjne wynoszące w relacji do dochodów ogółem: 6,7% w 2014 r., 8,2% w 2015 r., 6,6% w 2016 r.[23] W stosunku do średnich wskaźników dla gmin wiejsko-miejskich opublikowanych przez Ministerstwo Finansów, wskaźniki dla Gminy były jednak niższe niż przeciętne - o 1,3 pp., w 2015 r. - o 0,7 pp., a w 2016 r. - o 2,7 pp.[24].

Wydatki Gminy były wyższe w 2016 r. w stosunku do 2014 r.[25]. Porównując wydatki do roku poprzedniego zmniejszyły się one o 3% w 2015 r. i zwiększyły się o 22% w 2016 r. W stosunku do średnich wskaźników dla gmin wiejsko-miejskich, Gmina Świebodzin charakteryzowała się niższym:

– udziałem wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (o 3,2 pp., 7,7 pp., 1,4 pp.), w budżecie Gminy przeważają wydatki bieżące, ich udział stanowił odpowiednio: 86,2%, 92,7% i 91,1% wydatków ogółem;
– obciążeniem wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (o 0,7pp., 1 pp., 0,1pp.).

Poziom zadłużenia Gminy w relacji do dochodów był niski - zobowiązania wg tytułów dłużnych w relacji do dochodów ogółem stanowiły: 9,8% na koniec 2014 r., 7,2% na koniec 2015 r., 4,3% na koniec 2016 r.[26], przy średnich dla gmin miejsko-wiejskich wynoszących: 34,1%, 31,7% i 26,0%. W konsekwencji relatywne wydatki na obsługę zadłużenia były niskie[27].

W badanym okresie zobowiązania wymagalne dotyczyły nadpłat w podatku od nieruchomości, rolnym, leśnym, środków transportowych niezwróconych w roku budżetowym podatnikom (w 2015 r. - 9.334,42 zł, w 2016 r. - 10.561,89 zł).

---

normal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1#p_p_id_101_INSTANCE_v3Cc

[23] Nadwyżka operacyjna w 2014 r. wyniosła 6.071,1 tys. zł, w 2015 r. - 7.657,4 tys. zł, w 2016 r. -7.122,5 tys. zł, za pierwsze trzy kwartały 2017 r. - 8.373,1 tys. zł.

[24] Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem w 2014 r. był niższy od średniej dla gmin miejsko-wiejskich o 0,9 pp., w 2015 r. - wyższy o 0,4 pp., a w 2016 r. - niższy o 2,8 pp.

[25] W poszczególnych latach okresu 2014-2017 (III kwartały):

– wydatki ogółem w 2014 r. wyniosły 90.336,9 tys. zł, w 2015 r. - 87.578,6 tys. zł, w 2016 r. - 106.903,2 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. - 83.286,9 tys. zł;
– wydatki bieżące (niebędące wydatkami majątkowymi) w 2014 r. wyniosły 77.857,5 tys. zł, w 2015 r. - 81.178,6 tys. zł, w 2016 r. - 97.369,8 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. - 78.778,2 tys. zł;
– wydatki majątkowe w 2014 r. w 2014 r. wyniosły 12.479,5 tys. zł, w 2015 r. - 6.400,0 tys. zł, w 2016 r. - 9.533,4 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. - 4.508,7 tys. zł.

[26] Zobowiązania wg tytułów dłużnych w: 2014 r. wyniosły 8,921,8 tys. zł, w 2015 r. wyniosły 6.810,1 tys. zł, w 2016 r. wyniosły 4.690,4 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. wyniosły 3.246,0 tys. zł.

[27] Udział obciążenia dochodów ogółem obsługą zadłużenia dla Gminy Świebodzin w 2014 r. był niższy od średniej arytmetycznej o 2,4 pp., w 2015 r. o 3,5 pp., a w 2016 r. o 2,5 pp.

Według Skarbnika Gminy pracownicy starają się nadpłaty w podatkach zwracać na bieżąco, jednak z uwagi na natłok obowiązków oraz zmiany personale nie zawsze jest to możliwe.

Stopień spełnienia relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w latach objętych badaniem, uznać należy za prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa[28].

(dowód: akta kontroli str. 182-187, 4479,4651)

Zaległości podatkowe na koniec poszczególnych okresów w stosunku do roku poprzedniego wzrastały: o 6,8% na koniec 2015 r. i o 7,3% na koniec 2016 r.[29].

(dowód: akta kontroli str. 189)

1.8. Zgodnie ze sprawozdaniami budżetowymi obniżenia i ulgi w podatkach w stosunku do dochodów podatkowych w: 2014 r. stanowiły 4,3%, 2015 r. - 3,5%, 2016 r. - 1,9%, natomiast za rok 2017 (3 kwartały) - 2%[30].

Skutki obniżenia górnych stawek podatków w: 2014 r. wyniosły 2.808 tys. zł, w 2015 r. - 2.919 tys. zł, w 2016 r. - 1.715 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. - 1.284 tys. zł i w stosunku do roku poprzedniego: w 2015 r. zwiększyły się o 3,9%, a w 2016 r. zmniejszyły się o 58,7%.

Umorzenia zaległości podatkowych udzielone przez organ wykonawczy Gminy z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego (bez odsetek) wyniosły w 2014 r. - 427 tys. zł, w 2015 r. - 237 tys. zł, w 2016 r. - 320 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. - 108 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 184-188)

1.9. W okresie kontrolowanym organ podatkowy nie wydawał z urzędu decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych na podstawie art. 67d Ordynacji podatkowej.

(dowód: akta kontroli str. 190, 4479)

1.10. W sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-PDP nierzetelnie wykazano skutki udzielonych umorzeń.

(dowód: akta kontroli str. 168-177, 4432-4458, 4459-4460)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Ustalone nieprawidłowości

1. Burmistrz Świebodzina umorzył podatnikom zaległości podatkowe na kwotę ogółem 575.284,30 zł, uzasadniając je ważnym interesem podatnika, pomimo że podatnicy ci znajdowali się w dobrej lub bardzo dobrej sytuacji finansowej (osiągali zyski). W 17 postępowaniach (tj. 28,3% spośród 60 badanych) w zgromadzonym materiale dowodowym nie wykazano istnienia przesłanek „ważnego interesu podatnika" lub „ważnego interesu publicznego", określonych w art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej i stanowiących podstawę prawną umorzenia zaległości podatkowej.

Zgodnie z art. 67a § 1 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa organ podatkowy, na wniosek podatnika, z zastrzeżeniem art. 67b, w przypadkach uzasadnionych

[28] Na podstawie uchwał Rady Gminy w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2014-2019, 2015-2024 oraz 2016-2024, obejmujących badany okres 2014 - 2017 III kw. oraz uchwał Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Burmistrza Gminy sprawozdaniu z wykonania budżetu za lata 2014-2016 wraz z informacjami o stanie mienia Gminy, sprawdzono jak kształtował się w pełnych latach budżetowych 2014 - 2016 indywidualny wskaźnik spłaty długu w latach, na które przyjęta została Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy. Maksymalny dopuszczalny poziom spłaty zobowiązań - średnia z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z uwzględnieniem wyłączeń (wykonanie) w: 2014 roku wyniosła 9,73%, w 2015 roku 9,84%, 2016 roku wyniosła 11,15%.

[29] Zaległości podatkowe na koniec: 2014 r. wyniosły 3.869 tys. zł, 2015 r. - 3.287 tys. zł, 2016 r. - 2.124 tys. zł.

[30] Ulgi razem w: 2014 r. wyniosły 590 tys. zł, 2015 r. wyniosły 794 tys. zł, 2016 r. wyniosły 645 tys. zł, za trzy kwartały 2017 r. wyniosły 421 tys. zł. Obniżenia w okresie kontrolowanym wyniosły: w 2014 r. - 2.808 tys. zł, w 2015 r. - 2.919 tys. zł, w 2016 r. - w 2016 r. - 1.715 tys. zł, a za III kw. 2017 r. - 1.284 tys. zł.

ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

NIK zauważa, że instytucja umorzenia jest najdalej idącą ulgą w spłacie zobowiązań podatkowych, prowadzącą do wygaśnięcia zobowiązania. Umorzenie zaległości podatkowej jest instytucją nadzwyczajną, stanowiącą wyjątek od zasady powszechności i równości opodatkowania. Powinna być zatem stosowana wyjątkowo. Zasadą jest bowiem płacenie podatków, nie zaś zwolnienie z tego obowiązku podatników.

Pojęcia „ważny interes podatnika" lub „ważny interes publiczny" są przesłankami, które muszą wystąpić, aby możliwe było umorzenie zaległości podatkowej. Za spełnienie tych przesłanek należy uznać taką sytuację, w której świadczenie podatkowe nie może zostać spełnione bez doraźnej pomocy organów podatkowych. Pomoc taką w postaci umorzenia zaległości podatkowej lub odsetek za zwłokę uzasadniać mogą sytuacje wyjątkowe oraz nadzwyczajne, takie jak klęski żywiołowe lub inne zdarzenia losowe (np. utrata możliwości zarobkowania, utrata płynności firmy, utrata losowa majątku), w wyniku których podatnik nie jest w stanie uregulować swoich zobowiązań. Takie sytuacje nie wystąpiły natomiast w ww. przypadkach.

Mając na uwadze, że obowiązuje zasada powszechności opodatkowania, a należności podatkowe stanowią główne źródło dochodów Gminy i mają wpływ na jego równowagę i realizację zadań własnych Gminy to udzielenie umorzenia jest instytucją nadzwyczajną uzasadnioną wyjątkowymi sytuacjami. Z orzecznictwa w tym zakresie[31] wynika m.in., że:

- ważny interes podatnika to sytuacja, gdy z powodu nadzwyczajnych, losowych przypadków podatnik nie jest w stanie uregulować zaległości podatkowych. Będzie to utrata możliwości zarobkowania, utrata losowa majątku. Interes publiczny to sytuacja, gdy zapłata zaległości podatkowych spowoduje konieczność sięgania przez podatnika do środków pomocy państwa, gdyż nie będzie w stanie zaspokajać swoich potrzeb materialnych;

- niemożliwe jest umarzanie przez organ podatkowy kolejnych rat podatku firmie przynoszącej zyski. Byłoby to bowiem kredytowanie działalności gospodarczej przez Skarb Państwa;

- z uwagi na charakter podatku od nieruchomości nie jest przesłanką do umorzenia zaległości w tym podatku wskazanie przez podatnika notorycznego braku środków pieniężnych na zapłatę podatku jako ważnego interesu podatnika.

Udzielenie umorzenia organ podatkowy uzasadniał w wydanych decyzjach ważnym interesem podatnika rozumianym następująco:

– podpisany na 2014 r. kontrakt z Lubuskim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia na poziomie umów z 2012 r., który nie pokrywa kosztów działalności bieżącej, kosztów remontowych i inwestycyjnych bez których prowadzenie działalności jest niemożliwe, ponieważ szpital musi spełnić wymogi zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia oraz koniecznością i kosztami dokonania zabezpieczenia obiektów do czasu przeprowadzenia generalnego remontu elewacji całego kompleksu budynków (96.323 zł), naprawą klimatyzacji i wentylacji na bloku operacyjnym (ok. 180.000 zł), zakupem środków trwałych

[31] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z 7 maja 2009 r., I SA/Ol 157/09; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z 20 maja 2004 r., III SA 2919/03, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z 22 kwietnia 1999 r., SA/Sz 850/98.

oraz sprzętu medycznego (353.673,77 zł) oraz planowanymi inwestycjami w 2014 r.[32];

- poczynione znaczne inwestycje związane z rozbudową hal i zakupem nowych maszyn produkcyjnych, a także na spadek zamówień. Podatnik środki finansowe przeznaczyłby na zakończenie inwestycji, które jeszcze są niezakończone oraz utrzymanie zatrudnienia na obecnym poziomie[33];
- poczynione nakłady inwestycyjne realizowane w ramach projektów współfinansowanych ze środków unijnych[34];
- trudne warunki gospodarcze na terenie kraju i Europy południowej oraz opłacalność produkcji[35];
- duże nakłady finansowe na modernizację i rozbudowę obiektu[36];
- znaczne inwestycje związane z rozbudową hal i zakupem nowych maszyn produkcyjnych oraz zakończeniem budowy hali i przyjęciem jej do użytkowania, nadkłady finansowe związane z zakupem trzech działek o łącznej powierzchni 0,8246 ha[37];
- rozpoczęcie działalności przez spółkę, prognozowane przedsięwzięcia handlowe w 2015 r. mające na celu zawarcie kontraktów nie doszły do skutku, z uwagi na zastój w handlu krajowym i międzynarodowym, przesunięcie terminu zwrotu VAT-u, zakup nieruchomości za kwotę 1,1 mln zł z odroczonym terminem płatności[38];
- kosztowne inwestycje w zakresie m.in. zakupu sprzętu i aparatury medycznej (dla pracowni endoskopii, USG oraz oddziału ginekologiczno-położniczego i bloku operacyjnego), przeniesienie poradni specjalistycznych, budowy lądowiska oraz planowanymi w roku 2017, tj. uruchomienie oddziału neurologii z pododdziałem udarowym), w związku z czym zatrudnionych zostanie około 30 osób oraz modernizacją oddziału ratunkowego[39]. NIK zauważa, że w 2014 r.[40] Burmistrz nie wyraził zgody na umorzenie zaległości z tytułu podatku od

[32] Decyzją nr 5/2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. Burmistrz Świebodzina: umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I÷XII 2013 r. w kwocie 105.260 zł (w tym: zaległość główna - 99.866 zł i odsetki - 5.394 zł) i odroczył termin płatności podatku od nieruchomości za I÷XII 2014 r. w kwocie 126.023 zł do 31 grudnia 2014 r.

[33] Decyzją nr 40/2013 z dnia 24 stycznia 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za IV÷XI 2013 r. w kwocie 126.684 zł (w tym: zaległość główna - 122.256 zł i odsetki - 4.428 zł).

[34] Decyzją nr 1/2014 z dnia 17 stycznia 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I÷XII 2013 r. w kwocie 23.619 zł (w tym: zaległość główna - 22.456 zł i odsetki - 1.163 zł).

[35] Decyzją nr 2/2014 z dnia 7 lutego 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za IV÷VI 2013 r. w kwocie 15.172 zł (w tym: zaległość główna - 14.229 zł i odsetki - 943 zł).

[36] Decyzją nr 4/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za VII÷XII 2013 r. w kwocie 30.508 zł (w tym: zaległość główna - 29.634 zł i odsetki - 874 zł); decyzją nr 7/2014 r. z 6 lutego 2014 r. umorzył podatek od nieruchomości za I 2014 r. w kwocie 5.194 zł, decyzją nr 8/2014 r. z 26 lutego 2014 r. umorzył podatek od nieruchomości za II 2014 r. w kwocie 5.194 zł, decyzją nr 10/2014 r. z 26 marca 2014 r. umorzył podatek od nieruchomości za III 2014 r. w kwocie 5.194 zł, decyzją nr 13/2014 r. z 29 kwietnia 2014 r. umorzył podatek od nieruchomości za IV 2014 r. w kwocie 5.205 zł, decyzją nr 15/2014 r. z 23 maja 2014 r. umorzył podatek od nieruchomości za V 2014 r. w kwocie 5.194 r.

[37] Decyzją nr 17/2016 z 23 grudnia 2016 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za VI÷XI 2016 r. w kwocie 116.706 zł (w tym: zaległość główna - 114.297 zł i odsetki - 2.409 zł). Ponadto wcześniej: decyzją nr 40/2013 z 24 stycznia 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za IV÷XI 2013 r. w kwocie 126.684 zł (w tym: zaległość główna - 122.256 zł i odsetki - 4.428 zł).

[38] Decyzją nr 4/2016 z 28 stycznia 2016 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za II÷VI 2015 r. i VIII÷XII 2015 r. w kwocie 17.198 zł (w tym: zaległość główna - 16.561 zł i odsetki - 637 zł).

[39] Decyzją nr 3/2017 z dnia 3 marca 2017 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I÷XII 2016 r. w kwocie 49.282 zł (w tym: zaległość główna - 47.165 zł i odsetki - 2.117 zł) i odroczył termin płatności podatku od nieruchomości za I÷XII 2017 r. w kwocie 47.165 zł do 31.12.2017 r.
Decyzją nr 2/2016 z dnia 28 stycznia 2016 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za VI÷XII 2015 r. w kwocie 26.823 zł (w tym: zaległość główna - 26.212 zł i odsetki - 611 zł)

[40] Decyzją nr 9/2014 z 17.04.2014 r. Burmistrz odmówił umorzenia podatku od nieruchomości za okres od I do XII 2013 r. w łącznej wysokości 43.909 zł.

nieruchomości, pomimo, że podatnik uzasadniał ulgę także przeznaczeniem wypracowanego zysku na remonty i modernizację bazy lokalowo-sprzętowej oraz na kosztowne inwestycje;
- opóźnienia w płatnościach czynszu najmu przez najemcę (stowarzyszenie) za wynajmowane od podatnika nieruchomości[41];
- wzrost kosztów, obniżenie stawek przewozowych, a także pożar w tartaku żony podatnika (który to tartak nie był ubezpieczony)[42];
- przeniesienie działalności do nowo zakupionego obiektu, zwiększone nakłady inwestycyjne oraz stale powiększenie zatrudnienia[43]. NIK zauważa, że z decyzji oraz analizowanej dokumentacji nie wynika, aby w ww. postępowaniu podatkowym weryfikowano poziom, czy strukturę zatrudnienia oraz inne czynniki dotyczące wzrostu czy spadku zatrudnienia i jego wpływu bądź nie na umorzenie zaległości podatkowych. Przedmiotem analizy nie były także zagadnienia związane ze zwiększonymi nakładami inwestycyjnymi.

Spośród ww. decyzji w 15 postępowaniach pracownik Wydziału Finansowego przygotowujący decyzje lub Skarbnik zaopiniował negatywnie udzielenie umorzenia, powołując następujące argumenty:
- *podatnik założył sobie, że będzie w stanie sfinansować więcej inwestycji przenosząc obowiązek podatkowy na organ* (decyzja nr 5/2014, 2/2016, 3/2017);
- *działalność innowacyjna, którą tłumaczy swój wniosek jest kapitałochłonna, ale nie może powodować, że spółka obowiązek podatkowy przeniesie w większości na organ podatkowy. Działalność gospodarcza nierozerwalnie związana jest z ryzykiem, a we wniosku podatnik nie wskazał na nadzwyczajne sytuacje, które uniemożliwiałyby mu zaplanowanie terminowego regulowania należności*. (decyzja nr 1/2014);
- *rozwój przedsiębiorstwa lub rozbudowa posiadanych obiektów jest to zwykła działalność rozwijającego się przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo winno samodzielnie zabezpieczyć na ten cel środki mając na uwadze fakt, że będzie osiągało w przyszłości z tego powodu dodatkowe dochody. Wnioskowanie do organu o partycypowanie w tym, jest przeniesieniem na organ odpowiedzialności za obligatoryjne opodatkowanie podatkiem od nieruchomości* (decyzja 4/2014, 7/2014, 8/2014, 10/2014, 13/2014 i 15/2014);
- podatnik w latach poprzedzających (2014-2016) dysponował środkami finansowymi na pokrycie bieżących należności (decyzja 17/2016);
- brak podstawy do umorzenia podatnikowi powstałej zaległości (decyzja 4/2016);
- brak spłaty zobowiązań przez najemcę pomieszczeń nie stanowi okoliczności wyjątkowych czy losowych (decyzja z 10.07.2015 r.);
- podatnik posiadał środki finansowe na rachunku bankowym w wysokości 150.000 zł (decyzja nr 20/2014);
- brak umorzenia zaległego podatku nie jest w stanie doprowadzić do spadku płynności finansowej, czy obniżenia warunków bytowych rodziny podatnika.

[41] Decyzją (brak numeru) z dnia 10 lipca 2015 r. Burmistrz umorzył zaległości z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego za 2009 r. w całości i w części za 2010 r. w wysokości 7.875,30 zł wraz z odsetkami w kwocie 573 zł oraz wyraził zgodę na rozłożenie na raty zaległości łącznego zobowiązania pieniężnego w wysokości 7.875,30 zł tj. pozostała część za 2010 r. w wysokości: 207,30 zł i za lata 2011-2013 w wysokości 7.668 zł, co stanowi ogółem kwotę 7.875,30 zł.

[42] Decyzją Nr 20/2014 z dnia 14 listopada 2014 r. Burmistrz umorzył zaległy podatek od nieruchomości w łącznym zobowiązaniu pieniężnym z tytułu określenia podatku za lata 2009 - 2013 r. w kwocie łącznej 25.366 zł (w tym: zaległość główna - 25.350 zł i odsetki - 16 zł).

[43] Decyzją Nr 5/2016 z dnia 10 października 2016 r. Burmistrz umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I÷II ratę 2016 r. w kwocie 4.810 zł (w tym: zaległość główna - 4.662 zł i odsetki - 148 zł).

Ponadto, na dzień złożenia wniosku podatnik posiada środki pieniężne w kasie w wysokości 1.000 zł oraz w banku w kwocie 35.000 zł (decyzja nr 5/2016).

Umorzenie zaległości podatkowych podatnikom w dobrej kondycji finansowej Burmistrz wyjaśniał:

- ponoszeniem przez podatnika w latach wcześniejszych dużych strat. *Mając na uwadze inwestycje podatnika w w/w okresie, trudności w realizacji kontraktu z NFZ oraz dobro pacjentów uznałem, że zostały spełnione przesłanki „ważnego interesu podatnika" i podjąłem decyzję o umorzeniu podatku za rok 2013 oraz odroczeniu terminu płatności podatku za 2014 r.* (decyzja nr 5/2014);
- wzrostem zatrudnienia w firmie, która zatrudnia pracowników z terenu Gminy Świebodzin, zmniejszeniem bezrobocia oraz wzrostem podatku dochodowego od osób fizycznych, w którym Gmina ma udziały (rok 2014 - 37,53%). Ww. uznał za „interes społeczny" i podjął decyzję o umorzeniu podatku. NIK zauważa, że z dokumentacji nie wynika, aby w postępowaniu podatkowym weryfikowano zagadnienia dotyczące stanu zatrudnienia lub jego wzrostu (decyzja nr 40/2013);
- ponoszeniem przez podatnika nakładów inwestycyjnych na realizację projektów technologicznych z udziałem środków unii europejskiej w celu rozwoju (decyzja nr 1/2014);
- podatnik, który główną siedzibę ma w innym mieście, otworzył swój trzeci zakład na terenie Gminy Świebodzin, przez co stworzone zostały dodatkowe miejsca pracy. Mimo dobrej sytuacji finansowej firmy, oddział w na terenie Gminy miał trudności finansowe. Warunkiem dalszego istnienia oddziału, a tym samym miejsc pracy było obniżenie kosztów produkcji. NIK zauważa, że w postępowaniu podatkowym nie weryfikowano opłacalności produkcji, trudności oddziału czy m.in. obniżenia kosztów produkcji i kalkulacji cen dla klientów na 2014 r. (decyzja nr 2/2014);
- ponoszeniem dużych nakładów na budowę i modernizację hal produkcyjnych, co przyczyni się w przyszłości do zwiększenia zatrudnienia, zmniejszenia bezrobocia i przedłoży się na zwiększenie wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych, w którym Gmina ma udziały (decyzja 4/2014, 7/2014, 8/2014, 10/2014, 13/2014 i 15/2014);
- dużymi nakładami na rozbudowę firmy, wzrostem zatrudnienia w firmie, która zatrudnia pracowników z terenu Gminy Świebodzin, na dzień obecny 250 osób (decyzja nr 17/2016);
- trudnościami w uzyskaniu należności (decyzji z 10.07.2015 r.);
- inwestycjami podatnika (w tym budowa lądowiska), zakupem sprzętu medycznego, remontami, trudnościami w realizacji kontraktu z NFZ oraz dobrem pacjentów (decyzje 2/2016 i 3/2017);
- dodatkowy przypis podatku za lata 2009-2013 w wysokości 25.350 zł zbiegł się w czasie z pożarem w firmie żony podatnika, w wyniku którego straty oszacowano na kwotę 200.000 zł.
- remontem budynku, który przez podatników został zakupiony w złym stanie technicznym i który wyremontowali go pod potrzeby działalności gospodarczej (decyzja nr 5/2016).

Burmistrz uznawał również część ww. okoliczności za „interes społeczny".

W przypadku decyzji nr 4/2016 z dowodów zebranych w toku postępowania i będących w posiadaniu organu podatkowego wynikało, że w 2015 r. spółka osiągnęła przychód z tytułu najmu lokalów użytkowych w wysokości 10.000 zł netto, z bilansu na dzień 30.09.2015 r. - aktywa trwałe w wysokości 1.100.000 zł, kapitał własny 100.000 zł oraz zobowiązania krótkoterminowe 1.000.000 zł, rachunek zysków i strat za okres od 1.07.2015 r. do 30.09.2015 r., w pozycjach kosztów, przychodów i zysku/straty wykazywał wartości zerowe. Podatnik 30.01.2015 r. kupił

nieruchomość za kwotę 1.353.000 zł. W decyzji organ podatkowy uznał, że *argumenty przytoczone przez podatnika stanowią wystarczającą przesłankę do zastosowania ulgi w formie umorzenia zaległości z tytułu w podatku od nieruchomości.*

Burmistrz wyjaśnił, że umarzając podatek kierował się tym, że jest to firma, która rozpoczyna działalność, zakupiła nieruchomość i w związku z tym ma trudności finansowe i dlatego uznałem to za „ważny interes podatnika" i podjąłem decyzję o umorzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 194-225, 226-443, 491-542, 728-729, 754-755, 788-789, 815-816, 851-853, 1392-1428, 2366-2555, 2611-2683, 2804-2836, 3130-3299, 3516-3555, 4132-4147, 4153-4160)

2. Organ podatkowy umarzał zaległości podatkowe, pomimo niepełnego zbadania okoliczności faktycznych uzasadniających udzielenie ulgi (ważny interes podatnika lub interes publiczny):

a) decyzją Nr 23/2014 z dnia 19 stycznia 2015 r. Burmistrz umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I÷XII 2014 r. w kwocie 281 zł (w tym: zaległość główna - 281). W uzasadnieniu decyzji wskazano na ważny interes podatnika - realizowany projekt w ramach PROW nie przewiduje opłat dodatkowych. Ze zgromadzonych materiałów/dokumentów nie wynikało, jaki projekt realizuje stowarzyszenie w momencie złożenia wniosku, w jakim zakresie i czy wydatki w ramach podatków i opłat stanowią koszty kwalifikowalne i są lub nie przedkładane do rozliczenia. Prezes stowarzyszenia poinformowała o projektach wcześniej zrealizowanych, dotyczących placów zabaw, terenów rekreacyjnych i sportowych. Prezes stwierdziła, że środki finansowe, które znajdują się na koncie stowarzyszenia, to wpłaty mieszkańców z przeznaczeniem na remont kościoła.

(dowód: akta kontroli str. 2034-2096)

Z informacji uzyskanej w toku kontroli NIK od Prezesa Stowarzyszenia wynika natomiast, że w momencie składania wniosku o umorzenie zaległości[44] stowarzyszenie nie realizowało żadnego wniosku w ramach projektu PROW.

Stowarzyszenie realizowało na użyczonych przez Gminę działkach projekty:

- działka nr 157/2 – okres realizacji od 12 czerwca do 31 października 2012 r., tytuł projektu: *Lubnicko pięknieje - zagospodarowanie przestrzeni publicznej;*
- działka nr 233 – okres realizacji od 15 czerwca 2011 r. do 6 września 2012 r., tytuł projektu: *Budowa sceny zadaszonej przy boisku w Lubnicku;*
- działka nr 122/2 – okres realizacji od 13 września do 31 października 2012 r., tytuł projektu: *Lubnicko przyjazne dzieciom;*
- działka nr 233 – okres realizacji od 20 lutego do 31 maja 2014 r., tytuł projektu *Budowa siłowni zewnętrznej w Lubnicku.*

(dowód: akta kontroli str. 4243-4313)

Organ podatkowy nie dopełnił zatem obowiązku zebrania i w sposób wyczerpujący rozpatrzenia całego materiału dowodowego (art. 187 § 1 Ordynacja podatkowa).

Burmistrz wyjaśnił, że *umorzyłem podatek w kwocie 281,00 zł. ponieważ podatnik realizuje projekty ze środków unijnych. Umorzenie podatku dotyczyło gruntów udostępnionych przez gminę podatnikowi na rzecz realizacji zadań, które nie obejmują wydatków na opłatę podatków. Podatnik posiadał środki na ściśle określony cel tj. realizacja projektów unijnych na rzecz wsi oraz darowizny mieszkańców na realizacje określonego zadania.*

(dowód: akta kontroli str. 4187-4189)

[44] Wniosek stowarzyszenia wpłynął do urzędu: 31 grudnia 2014 r., wniosek wpłynął do urzędu: 13.01.2015 r. z formularzem informacji przedstawionych przy ubieganiu się o pomoc de minimis z 12 stycznia 2015 r.

Pomimo powołania się w wyjaśnieniach przez Burmistrza na interes publiczny (określany jako „interes społeczny") z uzasadnienia decyzji wystarczająco nie wynika, aby interes publiczny warunkował udzielenie ulgi.
Organ pierwszej instancji nie dysponował pełną sytuacją w jakiej funkcjonuje strona. W tych okolicznościach nie mogła być podjęta prawidłowa ocena sytuacji podatnika z punktu widzenia przesłanek wynikających z art. 67a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. W związku z tym, zdaniem NIK doszło do naruszenia przepisów postępowania art. 122 w zw. z art. 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa o skutku mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

b) w przypadku podatnika prowadzącego działalność gospodarczą od 15 marca 2013 r. w m. Leniwka decyzją nr 9/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu części I i II raty podatku od nieruchomości od działalności gospodarczej w łącznym zobowiązaniu pieniężnym za 2014 r. w wysokości 4.498,40 wraz z odsetkami (w tym: zaległość główna - 4.428zł i odsetki - 70 zł)[45]. W uzasadnieniu decyzji Burmistrz stwierdził, że „wystąpiły okoliczności, które można było określić jako ważny interes podatnika czy interes publiczny - tj. remont odcinka drogi gminnej nr 005712 F relacji Ojerzyce - Myszęcin". W uzasadnieniu wskazano również, że w prowadzona działalność zamyka się stratą.
W postępowaniu podatkowym podatnik dołączył kosztorys powykonawczy opracowany 3 grudnia 2013 r. na kwotę brutto 77.423,52 zł.[46] Inwestorem i wykonawcą według kosztorysu był podatnik. Przedmiotem robót był remont z budową nawierzchni drogi na działce nr 297 obręb Rzeczyca m. Leniwka, droga ta stanowi własność Gminy Świebodzin. Ponadto podatnik dołączył rachunek w wysokości 22.500 zł brutto za usługi brukarskie i zdjęcia, z których wynika, że przedmiotem robót brukarskich była część drogi publicznej i nieruchomość podatnika, na której prowadzi działalność gospodarczą.

Pismem z 9 maja 2012 r. podatnik wniósł o zgodę na położenie kostki brukowej na drodze gminnej nr 005712 F na powierzchni 300 m^2. Pozostałą część drogi podatnik planował utwardzić tzw. zdrapką asfaltową. Z wniosku podatnika wynika ponadto, że sam poniesie koszt zakupu materiału i wykonania oraz nie będzie się ubiegał o ich zwrot.

W odpowiedzi na ww. pismo Burmistrz, wyraził zgodę na wzmocnienie gminnej drogi gruntowej sąsiadującej z nieruchomością podatnika oraz poinformował, że Gmina nie będzie partycypować w kosztach wykonania robót na tym odcinku, prace należy wykonać *fachowo z tzw. sztuką budowlaną*, a zakończenie prac należy zgłosić do Wydziału Budownictwa i Zamówień Publicznych celem odbioru robót.

Z dokumentów wynika, że zgłoszenie zakończenia robót nastąpiło telefonicznie a z czynności odbiorowych nie sporządzono protokołu odbioru czy notatki służbowej.

Z dokumentów zebranych w toku postępowania nie wynika, jaka część kosztów podatnika stanowiła nakłady na drogę publiczną, nie potwierdzono również pisemnie, czy prace wykonano fachowo (zgodnie z tzw. sztuką budowlaną). Tym samym naruszono art. 122 w zw. z art. 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Art. 122 Ordynacji podatkowej stanowi, że w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, zgodnie z art.

[46] Z kosztorysu wynika m.in., że obmiar nawierzchni z kostki betonowej Polbruk na podsypce cementowo-piaskowej z wypełnieniem spoin zaprawą wynosi 280,781 m^2, a obmiar w zakresie utwardzenia nawierzchni zdrapką asfaltową wynosi 2.037,50 m^2.

187 § 1 ustawy organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy.

Podatnik już wcześniej, w 2013 r. skorzystał z pomocy w zakresie umorzenia podatku. Decyzją[47] z 30 grudnia 2013 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu II i III raty podatku od nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w łącznym zobowiązaniu pieniężnym w wysokości 4.264,79 wraz z odsetkami (w tym: zaległość główna - 4.244,79 zł i odsetki - 20 zł).

We wniosku do Burmistrza z 26 listopada 2013 r. podatnik stwierdził m.in., że *nie ubiega się o umorzenie podatku ze względu na zły stan majątkowy ale jako rekompensatę za wykonane remonty drogi gminnej 005712F.*

W uzasadnieniu ww. decyzji Burmistrz wskazał na prowadzenie działalności gospodarczej przez podatnika oraz występujące okoliczności, które można określić jako *ważny interes podatnika czy interes publiczny, tj.* remont odcinka drogi gminnej nr 005712 F relacji Ojerzyce - Myszęcin.

(dowód: akta kontroli str. 605-641, 644-692, 695-703)

Z informacji udzielonej przez podatnika wynika m.in., że za zgodą Gminy w 2012 r. i 2013 r. wyremontowana została droga, a na odcinku 300 m została położona kostka betonowa. Zgłoszenie zakończenia prac nastąpiło telefonicznie.

Burmistrz wyjaśnił, że decyzjami wyraził zgodę na umorzenie podatku za okres I i II raty 2014 i II i III 2013 w związku przeprowadzeniem przez podatnika (na swój koszt) remontu drogi gminnej, która stanowi drogę dojazdową do miejsca jego zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Burmistrz uznał to za ważny interes podatnika i interes społeczny i umorzył podatek.

(dowód: akta kontroli str. 4144-4147)

Wykonana przez podatnika inwestycja służyła poprawie warunków prowadzonej działalności gospodarczej, ale też - jak wskazano w uzasadnieniu decyzji - mieszkańcom Gminy w celu dojazdu do pól. Przepisy prawa podatkowego (art. 65 ustawy Ordynacja podatkowa) przewidują możliwość rozliczeń tego rodzaju nakładów w drodze potrącenia. W opisywanej sytuacji umorzenie zaległości podatkowych stało się sposobem kompensowania poniesionych przez podatnika nakładów.

Dodatkowo, z decyzji w/s umorzenia podatnikowi podatku od nieruchomości z dnia 27 czerwca 2014 r. wynikało, że przesłanką udzielenia ulgi był ważny interes podatnika i interes publiczny, w wykazie udzielonych ulg za 2014 r. jako przesłankę umorzenia wskazano tylko ważny interes podatnika. Tym samym przedmiotowy wykaz został sporządzony nierzetelnie.

c) W przypadku podatnika prowadzącego działalność gospodarczą[48] decyzją[49] z dnia 16 stycznia 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu II, III i IV raty za 2013 r. podatku od nieruchomości w kwocie 1.277 zł (w tym: zaległość główna - 1.241 zł i odsetki - 36 zł).

W uzasadnieniu wskazano na trudną sytuację firmy. Burmistrz stwierdził, że wystąpiły okoliczności, które można było określić jako ważny interes podatnika, czy też interes publiczny. W uzasadnieniu wpisano m.in., że z prowadzonej działalności gospodarczej dochód podatnika w miesiącu: listopad 2013 r. wyniósł 4.019 zł,

[47] Nr 18/2013 na podstawie art. 207, art. 67a §1 pkt 1 i 3, art. 67b § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 ze zm.), art. 1 i art. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r., Nr. 59, poz.404 ze zm.) oraz pkt 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r.).

[48] Zgodnie z CEDIG działalność prowadzona jest od 1.09.1994 r. w Świebodzinie.

[49] Nr 24/2013.

a wydatki stanowią 1.805 zł, oraz co miesiąc 100 zł na zakup leków. Jako osoba niepełnosprawna (III grupa) zajmuje się naprawą i konserwacją elektronicznego sprzętu powszechnego użytku.
Z informacji o stanie majątkowym z 14 stycznia 2014 r., złożonej pod rygorem odpowiedzialności karnej[50] wynika m.in., że dochód podatnika wynosi miesięcznie 1.500 zł. W ramach wydatków ponosi m.in. koszt gazu i prądu (180 zł), wody (80 zł), spłat ratalnych (400 zł), kredytów (500 zł).

Postanowieniem z 30 grudnia 2013 r. wezwano podatnika do uzupełnienia o uzasadnienie wskazujące na ważny interes strony lub ważny interes publiczny oraz wskazano na konieczność przedłożenia zaświadczenia z Urzędu Skarbowego o wysokości dochodu uzyskanego za 2011 r., 2012 r. lub kopii rozliczeń podatkowych za ww. lata (PIT-ów) i dokumentu sprawozdawczego (zestawienia) za bieżący okres podatkowy oraz lata ubiegłe, tj. 2011 r. i 2012 r.

Oprócz rachunku za gaz z 22 listopada 2013 r. w kwocie 161,43 zł, za wodę w kwocie 101,28 zł, prąd w kwocie 86,70 zł z terminem płatności do 20 stycznia 2014 r., podatnik przedłożył zeznania podatkowe za 2011 i 2012 r. w tym z prowadzonej działalności w formie spółki cywilnej. Innych dokumentów w zakresie wykazanego dochodu za 2013 r. (np. informacja z Urzędu Skarbowego, wydruk z księgi przychodów i rozchodów), podatnik nie złożył, a dochodów wykazanych w informacji o sytuacji majątkowej nie zweryfikowano.

Z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakresu informacji przedstawionych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis wynika m.in., że wnioskodawca przedstawia podmiotowi udzielającemu pomocy informacje dotyczące m.in. sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy za okres 3 ostatnich lat.
Z art. 122 Ordynacji podatkowej wynika, że w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, natomiast art. 187 § 1 ww. ustawy stanowi, że organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy.
Z powyższego wynika, że Burmistrz umorzył zaległości, pomimo niepełnego zbadania okoliczności faktycznych uzasadniających ważny interes publiczny czy interes podatnika. Pomimo poinformowania podatnika o obowiązku przedłożenia dokumentu sprawozdawczego (zestawienia) *za bieżący okres podatkowy* (postanowienie z 30 grudnia 2013 r.) nie wyegzekwowano, przed wydaniem decyzji, wymaganych dokumentów. Podatnik nie przedłożył informacji za 2013 r. za okres od stycznia do listopada 2013 r.[51] (np. w formie ewidencji przychodów i rozchodów), a organ nie zweryfikował wykazanych przez podatnika dochodów. Mimo składania oświadczenie pod groźbą odpowiedzialności karnej podatnik raz podał, że łączny miesięczny dochód stały wynosi 1.500 zł a innym razem, że 4.019 zł za listopad 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 543-601)

Burmistrz wyjaśnił, że *w mojej ocenie z wniosku o umorzenie, na podstawie której wydałem decyzję 24/2013 rok można ocenić sytuacje podatnika za trzy lata budżetowe, ponieważ podatnik dołączył do wniosku Pit/B oraz Pit 36 za rok 2011 i 2012 rok. W informacji o stanie majątkowym dołączonym przez podatnika jest wypełniona tabela dotycząca działalności gospodarczej w której zostały wykazane przychody i koszty m.in. za trzy kwartały 2013 roku, oraz za okres 11 m-cy 2013*

[50] O treści „Uprzedzony/a/ o odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 Kodeksu Karnego za składanie fałszywych zeznać, w związku z art. 75 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stwierdzam, że informacja przez mnie przekładana jest prawdziwa".
[51] Wniosek z 16 grudnia 2013 r.

roku, dlatego w mojej ocenie podatnik spełnił przesłanki z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakresu informacji przedstawionych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis. Zebrany w toku postępowania materiał dowodowy uznałem za wystarczający i dlatego podjąłem decyzję o umorzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 4153-4160, 4170-4173)

Organ pierwszej instancji nie dysponował pełną sytuacją w jakiej funkcjonuje strona. W tych okolicznościach nie mogła być podjęta prawidłowa ocena sytuacji podatnika z punktu widzenia przesłanek opisanych w art. 67a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. W związku z tym, zdaniem NIK doszło do naruszenia przepisów postępowania, o których mowa w art. 122 w związku z art. 187 § 1 o skutku mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

d) W przypadku podatnika prowadzącego gospodarstwo rolne Decyzją (brak numeru) z dnia 18 grudnia 2014 r. zastępca Burmistrza Świebodzina rozłożył na 8 rat zaległość podatkową z tytułu podatku rolnego za 2014 r. w wysokości 1.187 zł i umorzył należne odsetki za zwłokę w kwocie 37 zł[52].

Z wniosku z 12 grudnia 2014 r. oraz informacji o stanie majątkowym podatnika z 12 grudnia 2014 r. złożonej pod rygorem odpowiedzialności karnej[53] wynika m.in., że dochód podatnika wynosi miesięcznie 1.962,04 zł, a żony 1.800 zł. Łączny dochód wynosi 3.762,04 zł a w przeliczeniu na osobę 752,41 zł (5 osób). W ramach wydatków wskazano m.in. spłatę kredytu mieszkaniowego (530 zł), koszt gazu i prądu (łącznie 294 zł), wody i kanalizacji (60 zł), telefonu i internetu (łącznie 101 zł), ochrony zdrowia (60 zł), ogrzewania (500 zł zimą) oraz ubezpieczenie samochodu (550 zł rocznie). Podatnik wskazał ponadto na uprawę rolną na powierzchni 7,14 ha.

Dane w informacji w zakresie uzyskiwanych przychodów, kosztów zysku lub strat m.in. na koniec kwartału czy roku poprzedzającego wniosek pozostały niewypełnione.

Analiza dokumentacji będącej w posiadaniu organu wykazała m.in., że brak jest jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego uzyskiwane dochody z gospodarstwa rolnego w wysokości 1.962,04 zł, a wykazany w informacji dochód współmałżonka (1.800 zł) nie ma potwierdzenia w zgromadzonych dokumentach. Z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 29 sierpnia 2014 r. współmałżonka zatrudnionego na stanowisku zastępcy kierownika sklepu wynika, że wynagrodzenie brutto z ostatnich trzech miesięcy wynosi:

- maj 2014 r. – 2.751,87 zł (netto 1.988,89 zł),
- czerwiec 2014 r. – 2.978,22 zł (netto 2.146,62 zł),
- lipiec 2014 r. – 2.822,41 zł (netto 2.038,26 zł).

Średnio z ostatnich trzech miesięcy netto 2.057,92 zł.

Z negatywnej opinii wydziału finansowo-budżetowego z 17 grudnia 2014 r. wynika m.in., że podatnik ma już rozłożony na raty podatek rolny z odsetkami za lata 2009-2013 a raty regulowane są terminowo. Podatnik motywuje wniosek trudną sytuacją finansową i przebywaniem żony na zwolnieniu lekarskim (wypadek w pracy). Argumenty powołane we wniosku nie mogą stanowić okoliczności wyjątkowych czy losowych, bowiem wypadek żony wydarzył się w listopadzie 2014 r. a przed wypadkiem istniała możliwość regulowania zobowiązań. Podatnik posiada źródło

[52] W uzasadnieniu wskazano na prowadzenie działalności rolniczej, uzyskiwane dochody podatnika, negatywną opinię wydziału finansowo-budżetowego oraz przesłankę ważnego interesu podatnika i interesu publicznego.

[53] O treści „Uprzedzony/a/ o odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 Kodeksu Karnego za składanie fałszywych zeznać, w związku z art. 75 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stwierdzam, że informacja przez mnie przekładana jest prawdziwa".

dochodu, prowadzi gospodarstwo rolne, uprawia rzepak i pszenżyto, a ze sprzedaży płodów rolnych ma możliwość uregulowania podatku.

Przed wydaniem ww. decyzji organ nie skorzystał z możliwości wezwania strony w celu uzyskania niezbędnych informacji i wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 122 ustawy Ordynacja podatkowa), zapewnienia udziału strony i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów (art. 123 ww. ustawy) oraz rozpatrzenia w sposób wyczerpujący materiału dowodowego (art. 187 ustawy).
Zastępca Burmistrza pomimo negatywnej opinii wydziału finansowo-budżetowego rozłożył zaległość na raty i umorzył odsetki.

(dowód: akta kontroli str. 1954-1980)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że nie pamięta, czy weryfikował zebrany w tym temacie materiał. Decyzja przygotowana była przez pracownika i przedłożona została mu do podpisu. Trudno powiedzieć dlaczego podatnik nie został wezwany w celu uzupełniania dokumentacji lub wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiału. Odnośnie umorzenia i rozłożenia na raty stwierdził, że była to jego decyzja.

(dowód: akta kontroli str. 4180-4181)

3. Pomimo niezłożenia przez podatnika ubiegającego się o umorzenie wniosku[54] oraz informacji i dokumentów, służących ustaleniu sytuacji podatnika (w tym finansowej), zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów prawa oraz procedur wewnętrznych zamieszczonych na stronie BIP Urzędu, tj.:
- pisemnego wniosku o udzielenie ulgi w przypadkach uzasadnionym ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, zawierającego określenie rodzaju pomocy, o jaką podatnik występuje: pomoc de minimis lub inna pomoc niż de minimis;
- oświadczenia o stanie majątkowym;
- sprawozdań finansowych (za bieżący okres oraz dwa lata poprzednie, np. zeznanie podatkowe za dwa lata poprzedzające rok podatkowy);
- dokumentów księgowych potwierdzających sytuację finansową bieżącego roku podatkowego na dzień wpływu wniosku;
- zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis/oświadczenia o udzielonej pomocy albo o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis lub formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc de minimis;
- wszelkie inne dokumenty potwierdzające sytuację finansową, majątkową wnioskodawcy (na przykład: opłaty i rachunki, faktury),

Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości podatkowe zgodnie z niżej wymienionymi decyzjami:

a) decyzja nr 23/2014 z 14 stycznia 2015 r. umarzająca zaległość z tytułu podatku od nieruchomości za 2014 r. w kwocie łącznej 2.851,40 zł[55];

   Podatnik wykazał jedynie na wniosku odnośnie sytuacji ekonomicznej: na koniec miesiąca poprzedzającego wniosek stratę 1.375,96 zł, na koniec kwartału poprzedzającego wniosek stratę 4.603,02 zł a na koniec roku poprzedzającego wniosek stratę 18.060,92 zł;

b) decyzja nr 18/2015 z 22 grudnia 2015 r. odnośnie umorzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za 2015 r. w kwocie łącznej 2.827,40 zł[56];

[54] Z. M. prowadzący - zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej - działalność od 10 października 2000 r.
[55] Należność główna 2.750,40 zł i odsetki 101 zł.
[56] Należność główna 2.750,40 zł i odsetki 77 zł.

Podatnik wykazał jedynie na wniosku odnośnie sytuacji ekonomicznej: na koniec miesiąca poprzedzającego wniosek - stratę 1.200.86 zł, na koniec kwartału poprzedzającego wniosek - stratę 4.704,53 zł a na koniec roku poprzedzającego wniosek - stratę 18.412,63 zł;

c) decyzja nr 18/2016 z 23 grudnia 2016 r. odnośnie umorzenia zaległość z tytułu podatku od nieruchomości za 2016 r. w kwocie łącznej 2.823,40 zł[57];
Podatnik wykazał jedynie na wniosku odnośnie sytuacji ekonomicznej: na koniec miesiąca poprzedzającego wniosek - stratę 1.631,41 zł, na koniec kwartału poprzedzającego wniosek - stratę 5.534,63 zł a na koniec roku poprzedzającego wniosek - stratę 18.836,11 zł.

W toku postępowania podatkowego organ nie weryfikował wykazanych danych ekonomicznych, np. poprzez żądanie przedłożenia informacji np. z Urzędu Skarbowego w zakresie składanych deklaracji i odprowadzanych składek, biorąc pod uwagę fakt, że w kawiarni zatrudniona jest osoba na etacie (obowiązek składania deklaracji PIT-4).

Z uzyskanej w toku kontroli NIK informacji od Naczelnika Urzędu Skarbowego w Świebodzinie wynika m.in., że podatnik na podstawie deklaracji CIT-8[58] za 2014 r. wykazał dochód 628,75 zł, w 2015 r. wykazał dochód 1.831,73 zł, a za 2016 r. wykazał stratę 591,40 zł.

Przed wydaniem ww. decyzji organ nie skorzystał z możliwości wezwania strony w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 122 ustawy Ordynacja podatkowa), oraz zebrania i rozpatrzenia w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego (art. 187 ww. ustawy).

(dowód: akta kontroli str. 1378-1385, 1386-1391, 3009-3016, 4465-4466, 4473-4478)

Burmistrz wyjaśnił, że *(…) analizując wniosek podatnika stwierdziłem, że kawiarnia nie działa w celu osiągnięcia zysku (…). Ponadto z dołączonej informacji wynika, że kawiarnia przynosi straty. W mojej ocenie materiał dowodowy był wyczerpujący. Decyzja uwzględniała w całości żądanie strony, dlatego odstąpiłem od zapewnienia udziału strony w postępowaniu.*

I dalej wyjaśnił: *(…) Pracownik przygotowujący wniosek o umorzenie kierował się statusem podatnika oraz tym, że kawiarnia nie działa w celu osiągnięcia zysku, nie sprawdził rejestracji działalności kawiarni w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy publicznej, przedmiot działalności nie stwarza konkurencyjności na rynku lokalnym, służy dzieciom i młodzieży oraz organizacjom społecznym działającym na terenie miasta co podatnik argumentował we wniosku. W związku z powyższym na umorzenie zaległości podatkowej nie mają wpływu przepisy ustawy o pomocy publicznej, co wykazane zostało w decyzjach (…).*

(dowód: akta kontroli str. 4187-4189, 4240-4242, 4484-4486)

Również w przypadku postępowania zakończonego wydaniem decyzji nr 5/2017 z 26 stycznia 2017 r. odnośnie umorzenia zaległość z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2016 r. w kwocie łącznej 1.112 zł (należność główna 1.112 zł, odsetki 79 zł) oraz odroczenia należności z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2017 r. w wysokości 1.112 zł do 31 grudnia 2017 r. organ nie skorzystał z możliwości wezwania strony w celu uzyskania niezbędnych informacji i wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 122 ustawy Ordynacja podatkowa), oraz rozpatrzenia w sposób wyczerpujący materiału dowodowego (art. 187 ww. ustawy).

[57] Należność główna 2.744,40 zł, odsetki 79 zł.

[58] Zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy.

Wniosek[59] nie zawierał żadnych danych finansowo-ekonomicznych.
Brak było oświadczenia o stanie majątkowym, dokumentów księgowych potwierdzających sytuację finansową bieżącego roku podatkowego na dzień wpływu wniosku, oraz innych dokumentów potwierdzające sytuację finansową, majątkową wnioskodawcy (na przykład: opłaty i rachunki, faktury).

(dowód: akta kontroli str. 3356-3362)

Burmistrz wyjaśnił, że (…) *umorzyłem podatek od nieruchomości, które podatnik wykorzystuje na potrzeby z zakresu pomocy społecznej. Znam trudną sytuację zarówno ekonomiczną i organizacyjną podatnika, która wielokrotnie pojawiła się w rozmowach dotyczących działalności placówki. Dlatego podjąłem decyzję o umorzeniu podatku. Pracownik przygotowujący wniosek nie zebrał w sposób wyczerpujący materiału dowodowego. Obecnie nie pracuje w UM.*

(dowód: akta kontroli str. 4240-4242)

4. Burmistrz Świebodzina decyzją nr 9/2017 z 6 marca 2017 r. umorzył zaległość z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2016 r. w kwocie łącznej 1.126 zł (należność główna 1.126 zł) oraz odroczył należności z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2017 r. w kwocie 1.126 zł do 31 grudnia 2017 r., podczas gdy wniosek z 20 lutego 2017 r. podpisany został przez osobę, która nie była członkiem zarządu stowarzyszenia, ani nie przedstawiła stosownego pełnomocnictwa, o którym mowa w dziale IV. Postępowanie podatkowe, w rozdz. 3a. Pełnomocnictwo Ordynacji podatkowej. Z dokumentów dopuszczonych przez organ postanowieniem z 6 marca 2017 r. wynika m.in., że do sprawy FIN.3120.6.1.2015.KS z 16 stycznia 2015 r. załączono wyciąg z ewidencji stowarzyszenia oraz statut klubu. Zgodnie z zapisami ww. dokumentów do reprezentowania stowarzyszenia uprawniony jest Zarząd, a dla ważności oświadczeń woli w imieniu klubu w zakresie praw i obowiązków finansowo-majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu, w tym Prezesa albo wiceprezesa lub też za zgodą Zarządu osoba reprezentująca Klub i mogąca samodzielnie podejmować decyzje w danym zakresie.
Wniosek z 20 lutego 2017 r. podpisany został przez D.K., a w dokumentach spraw FIN.3120.6.1.2015.KS[60], FIN.3120.6.9.2016.KS[61] oraz FIN.3120.6.9.2017.KS[62] brak jest pełnomocnictwa do składania oświadczeń w imieniu klubu. Jest natomiast rachunek nr 5/12/2014 z 12 grudnia 2014 r., zgodnie z którym D.K. jako sprzedawca firmy 3D Film otrzymał wynagrodzenie od klubu w wysokości 1.700 zł za usługę filmową.
Organ nie wezwał wnoszącego podanie do usunięcia braków w terminie 7 dni (tj. przedłożenia pełnomocnictwa) - art. 169 §1 Ordynacji podatkowej. Skutkiem powyższego było umorzenie zaległości podatkowej i odsetek pomimo braku wniosku podatnika, lecz na wniosek osoby, która w postępowaniu podatkowym nie wykazała upoważnienia do działania w imieniu i ze skutkiem bezpośrednim dla strony.

[59] Wniosek złożono w Urzędzie 24 stycznia 2017 r. Podatnik we wniosku zwrócił się z prośbą o umorzenie podatku od nieruchomości za 2016 r. i o odroczenie podatku od nieruchomości za 2017 r. na dzień 31 grudnia 2017 r. Jako uzasadnienie wskazał, że nie prowadzi działalności gospodarczej, a kościół nie posiada zasobów finansowych i dokumentacji księgowej. Budynki gospodarcze przeznaczone są na magazyny.
[60] Decyzja nr 1/2015 z 16 stycznia 2015 r. - umorzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za V-XII 2014 r. w kwocie 751 zł i odroczenie należności z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2015 r. w kwocie 1.126 zł do 30.12.2015 r.
[61] Decyzja nr 9/2016 z 24 marca 2016 r. - umorzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2015 r. w kwocie 1.126 zł i odroczenie należności z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2016 r. w kwocie 1.126 zł do 31.12.2016 r.
[62] Decyzja nr 9/2017 z 6 marca 2017 r.

Przed wydaniem ww. decyzji organ nie podjął zatem wszelkich niezbędnych działań w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 122 ustawy Ordynacja podatkowa).

(dowód: akta kontroli str. 3418-3429, 4191-4220, 4221-4238)

Burmistrz wyjaśnił, że *z treści wniosków wynika, że osoba je podpisująca mimo, że nie występuje jako przedstawiciel w statucie klubu oraz w ewidencji Starosty Świebodzińskiego występuje jako pełnomocnik podatnika. Pracownik przyjmujący wniosek winien zweryfikować osobę pełnomocnika podatnika. Obecnie nie pracuje w UM. (…) Decyzję o umorzeniu podjąłem na podstawie dołączonego do wniosku materiału dowodowego, który uznałem za wystarczający.*

(dowód: akta kontroli str. 4240-4242)

5. Zgodnie z art. 168 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa, podanie powinno zawierać m.in. identyfikator podatkowy. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości podatkowe zgodnie z niżej wymienionymi decyzjami:

a) decyzja nr 18/2016 z 23 grudnia 2016 r. odnośnie umorzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za 2016 r. w kwocie łącznej 2.823,40 zł (należność główna 2.744,40 zł, odsetki 79 zł);
b) decyzja nr 5/2017 z 26 stycznia 2017 r. odnośnie umorzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2016 r. w kwocie łącznej 1.112 zł (należność główna 1.112 zł, odsetki 79 zł) oraz odroczenia należności z tytułu podatku od nieruchomości za I-XII 2017 r. w wysokości 1.112 zł do 31 grudnia 2017 r.

We wszystkich ww. sprawach na wniosku/podaniu o umorzenie brak było danych w zakresie identyfikatora podatkowego, o którym mowa w art. 168 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. Organ zgodnie z art. 169 § 1 nie wezwał ww. podatnika do usunięcia braków w terminie 7 dni.

(dowód: akta kontroli str. 3009-3011, 3356-3362)

Burmistrz wyjaśnił, że pracownik odpowiedzialny za weryfikacje wniosku, przez natłok obowiązków służbowych nie zauważył, że podatnik we wniosku nie podał identyfikatora podatkowego i w związku z powyższym nie wezwał podatnika do uzupełnienia danych.

(dowód: akta kontroli str. 4240-4242)

6. W sprawozdaniach Rb-27S wykazano nierzetelne dane. I tak:

a) zaniżono skutki udzielonych ulg w sprawozdaniu Rb-27S za 2014 r., a zawyżono w 2013 r. - nie ujmując skutków umorzenia podatków wynikających z decyzji nr FIN.3121.6.4.2013.KJ z 7 stycznia 2014 r. (kwota 553 zł, odsetki 13 zł) i FIN.3120.6.40.2013.KS. z 24 stycznia 2014 r. (kwota 122.256 zł, odsetki 4.428 zł) w sprawozdaniu za 2014 r. a ujmując w 2013 r.,
b) w sprawozdaniu Rb-27S nie ujęto skutków udzielonych ulg w zakresie umorzenia zaległości podatkowych wynikających z decyzji nr FIN.3120.6.24.2014.KS z 14.01.2015 r. w kwocie 2.750,40 zł, odsetki 101 zł oraz nr FIN.3120.6.23.2014.KS z 19.01.2015 r. w kwocie 281 zł (zaniżono skutki w Rb-27S za 2015 r.),
c) zawyżono skutki w sprawozdaniu w Rb-27S za 2016 r. o kwotę odsetek w wysokości 9.786 zł.

Powyższe jest niezgodne z § 3 ust. 1 pkt 11 lit. a i § 8 ust. 3 *instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego*, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów

z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej[63] (obowiązującego na dzień ustaleń kontroli, to jest 3 stycznia 2018 r.)[64].

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że błędy te wynikały z przeoczenia pracownika, który już nie pracuje w Urzędzie. Brak było z mojej strony weryfikacji i nadzoru. Ponadto Skarbnik wyjaśniła, że na chwilę obecną nie podjęła decyzji w zakresie korekty do sprawozdań RB-27S za 2013 r., 2014 r. 2015 r. i 2016 r.

Burmistrz wyjaśnił, że pracownik sporządza informację dotyczącą między innymi skutków udzielonych przez Gminę ulg, odroczeń, rozłożeń na raty i umorzeń w zakresie podatku od nieruchomości, rolnym i leśnym. W natłoku obowiązków pracownice nie zweryfikowały prawidłowo wykazanych do sprawozdań kwot. Jedna przebywa na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, a druga nie pracuje w urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 168-177, 4432-4461, 4484-4486)

Ocena cząstkowa

W większości przypadków organ podatkowy podejmował niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, przestrzegał zasady pisemności i prawidłowości dokumentowania postępowania oraz terminowości oraz prawidłowość wydawania decyzji w zakresie spełniania wymogów określonych w ustawie Ordynacja podatkowa.

Nie mniej wystąpiły przypadki (17), w wyniku których stwierdzono umarzanie zaległości podatkowych bez uzasadnienia lub udokumentowania przesłanek umorzenia, kredytowania działalności gospodarczej przez Skarb Państwa poprzez umarzanie przez organ podatkowy kolejnych rat podatku przedsiębiorcy przynoszącemu zyski, udzielenia ulgi pomimo niepełnego zbadania, rozpatrzenia i uzasadnienia okoliczności faktycznych, udzielania ulgi pomimo niezłożenia wymaganych dokumentów i informacji zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów prawa oraz wewnętrznych procedur zamieszczonych na stronie BIP (osiem przypadków), braku we wnioskach wymaganych danych (dwa przypadki) oraz wykazywania w sprawozdaniach budżetowych nierzetelnych danych.

2. Udzielanie pomocy publicznej i pomocy de minimis

Opis stanu faktycznego

2.1. W badanym okresie w urzędzie nie wystąpiły przypadki umarzania przedsiębiorcom zaległości podatkowych, które stanowiły pomoc publiczną inną niż de minimis, udzielaną w oparciu o art. 67b § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

(dowód: akta kontroli str. 191-191E, 4479)

2.2. Na terenie Gminy działały 33 podmioty gospodarcze, którym w badanym okresie udzielono pomocy *de minimis* wydając łącznie 58 decyzji w trybie art. 67b § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej. Kwota umorzonych zaległości podatkowych wynikających z decyzji wyniosła łącznie 1.232.983,92 zł.

(dowód: akta kontroli str. 192-193)

2.3. W przypadku 50 spraw, łączna wartość pomocy *de minimis* dla każdego z beneficjentów z osobna nie przekroczyła równowartości 200 tys. euro brutto w okresie 3 lat kalendarzowych, a w przypadku podatnika prowadzącego działalność gospodarczą w sektorze transportu drogowego towarów nie przekroczyła wartości 100 tys. euro, stosownie do limitów określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis*[65].

[63] Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.

[64] Od dnia 13 stycznia 2018 r. obowiązującym jest rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109).

[65] Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013.

W przypadku 8 decyzji[66] pomoc nie przekroczyła pułapu 15 tys. euro w rolnictwie i rybołówstwie. Wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy de minimis, poza pięcioma podmiotami (10 decyzjami) ubiegającymi się o nią złożyły wszystkie dokumenty określone w art. 37 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej[67].

W przypadku pięciu podatników, którym udzielono w badanym okresie pomocy *de minimis* na podstawie 10 decyzji stwierdzono nieprawidłowość o charakterze formalnym - podatnik nie przedstawił podmiotowi udzielającemu pomocy, informacji niezbędnych do udzielenia pomocy *de minimis,* to jest sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat - wymóg art. 37 ust. 2 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej w zw. z § 2 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis[68] (w brzmieniu przepisu obowiązującym do dnia 14 listopada 2014 r.) oraz § 2 ust. 1 pkt 2 lit a ww. rozporządzenia (w brzmieniu przepisu obowiązującym od dnia 15 listopada 2014 r.).

Wszystkim beneficjentom pomocy wydano zaświadczenia stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis, stosownie do art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Zaświadczenia o pomocy *de minimis* zawierały wszystkie elementy formalne i zostały wydane z urzędu w dniu udzielenia pomocy publicznej będącej pomocą de minimis, stosownie do § 3 i § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie[69]. W przypadku wszystkich wydanych zaświadczeń, równowartość pomocy w euro przeliczona została w prawidłowy sposób, tj. według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego obowiązującego w dniu udzielenia pomocy, stosownie do art. 11 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Wszystkie objęte badaniem zaświadczenia o pomocy *de minimis,* które zostały wydane przez organ podatkowy w trybie art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zostały przekazane Prezesowi UOKiK za pomocą aplikacji SHRIMP w dniu udzielenia pomocy, stosownie do art. 32 ust. 10 ww. ustawy.

W badanym okresie (lata 2014-2017 III kwartał) Burmistrz sporządzał i przedkładał Prezesowi UOKIK (poza pięcioma przypadkami) oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacje o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 32 ust. 1 i art. 32a ust. 1 ww. ustawy. Sprawozdania zostały przekazane za pośrednictwem aplikacji SHRIMP, stosownie do art. 32 ust. 4 ww. ustawy oraz w sposób i formie określonej w art. 32 ust. 10 i art. 32a ust. 3 ww. ustawy oraz zgodnie z terminami określonymi w § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy[70] oraz w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów

[66] Sprawy: nr FIN.3121..6.4.2013.KJ z 7.01.2014 r., nr FIN3123.6.4.2014.KJ z 19.02.2014 r., nr FIN.3121.6.3.2014.KJ z 2.09.2014 r., nr FIN.3123.6.12.2014.KJ z 22.09.2014 r., nr FIN.3123.6.13.2014.KJ z 22.09.2014 r., nr FIN.3123.6.18.2014.KJ z 9.12.2014 r., nr FIN.3121.14.2.2014.KJ z 18.12.2014 r., nr FIN.3123.6.22.2015.KM z 8.01.2016 r.

[67] Dz. U. z 2018 r. poz. 362.

[68] Dz. U. Nr 53 poz. 311, ze zm.

[69] Dz. U. z 2018 r. poz. 350.

[70] Dz. U. Nr 174 poz. 1081, ze zm.

z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy[71].

(dowód: akta kontroli str. 192-193, 4552-4564)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Ustalone nieprawidłowości

1. Burmistrz Świebodzina udzielił ulg podatkowych stanowiących pomoc de minimis, pomimo niewyegzekwowania od wnioskodawców wymaganej dokumentacji sprawozdań finansowych. W pięciu przypadkach[72] do wniosku w sprawie udzielania pomocy „de minimis" załączono jedynie dokumenty finansowe dotyczące ostatniego roku obrotowego. Udzielono pomocy de minimis, mimo że podatnicy nie dostarczyli dokumentów, o których mowa w §2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis. Przepis ten stanowił, że wnioskodawca przedstawia podmiotowi udzielającemu pomocy informacje dotyczące sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy, w tym sprawozdania finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych sporządzane zgodnie z przepisami o rachunkowości. Udzielenie w ww. przypadkach wskazanej wyżej pomocy naruszało art. 37 ust. 7 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, który stanowi, że do czasu przekazania przez podmiot ubiegający się o pomoc zaświadczeń, oświadczeń lub informacji, o których mowa w ust. 1, 2 i 5, pomoc nie może być udzielona temu podmiotowi.

Z art. 122 Ordynacji podatkowej wynika, że w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, natomiast art. 187 § 1 ww. ustawy stanowi, że organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy.

(dowód: akta kontroli str. 194-225, 226-261, 264-311, 407-442, 491-542)

Burmistrz wyjaśnił, że w odniesieniu do 5 podmiotów ubiegających się o pomoc de minimis w zakresie umorzenia zaległości podatkowych poprzez niedopatrzenie i natłok obowiązków służbowych pracownik egzekwował od podatnika tylko sprawozdania za okres roku poprzedzającego złożenie wniosku lub te które podatnik sam dołączył do wniosku. Po kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w roku 2014 organ podatkowy przestrzega obowiązku wynikającego z § 2 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 roku w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis. Z dniem 31 grudnia 2017 roku pracownik odpowiedzialny za ww. zagadnienia nie pracuje już w Urzędzie Miejskim.

(dowód: akta kontroli str. 4144-4147)

[71] Dz. U. poz. 120.

[72] Decyzją nr 5/2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I÷XII 2013 r. w kwocie 105.260 zł (w tym: zaległość główna - 99.866 zł i odsetki - 5.394 zł) i odroczył termin płatności podatku od nieruchomości za I÷XII 2014 r. w kwocie 126.023 zł do 31 grudnia 2014 r.
Decyzją nr 40/2013 z dnia 24 stycznia 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za IV÷XI 2013 r. w kwocie 126.684 zł (w tym: zaległość główna - 122.256 zł i odsetki - 4.428 zł).
Decyzją nr 1/2014 z dnia 17 stycznia 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I÷XII 2013 r. w kwocie 23.619 zł (w tym: zaległość główna - 22.456 zł i odsetki - 1.163 zł).
Decyzją nr 2/2014 z dnia 7 lutego 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za IV÷VI 2013 r. w kwocie 15.172 zł (w tym: zaległość główna - 14.229 zł i odsetki - 943 zł).
Decyzją nr 4/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za VII÷XII 2013 r. w kwocie 30.508 zł (w tym: zaległość główna - 29.634 zł i odsetki - 874 zł).

Z protokołu kontroli RIO wynika m.in., że kontrola dotyczyła zagadnień w zakresie prowadzonej w jednostce księgowości, sprawozdawczości oraz dochodów budżetowych w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1982-2033)

W przypadku jednego podatnika - poza wcześniej opisaną decyzją nr 4/2014 r.[73] z dnia 6 lutego 2014 r. - w decyzjach (nr 7/2014, 8/2014, 10/2014, 13/2014, 15/2014)[74] do wniosków w sprawie udzielania pomocy „de minimis" załączono jedynie dokumenty finansowe za 2012 lub 2013 r. (w postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji nr 7/2014, 8/2014, 10/2014: CIT-8 za 2012 r., bilans oraz rachunek zysków i strat za 2012 r., a w postępowaniach zakończonych decyzjami nr 13/2014 i 15/2014 - CIT-8 za 2013 r., bilans oraz i rachunek zysków i strat za 2013 r.). Niewyegzekwowanie dokumentów finansowych narusza art. 122 i 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa oraz art. 37 ust 7 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej w związku z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakresu informacji przedstawionych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis.

Burmistrz wyjaśnił, że niezgromadzanie materiału do analizy ekonomicznej za okres 3 lat spowodowane było przez niedopatrzenie pracownika prowadzącego sprawę.

(dowód: akta kontroli str. 4132-4137, 4144-4147)

2. Zgodnie z art. 32 ust. 1 i art. 32a ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, do obowiązków Burmistrza należy sporządzenie i przedstawienie Prezesowi UOKIK oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym.

Kontrola wykazała, że dwie decyzje o udzielonej pomocy wprowadzono do systemu SHRIMP z opóźnieniem. Decyzja dotycząca podatnika M.S. o udzieleniu pomocy w dniu 13 listopada 2014 r. wprowadzona została do sytemu w dniu 21 listopada 2014 r. - 1 dzień po terminie, a decyzja dla G.W. o udzieleniu pomocy z dnia 12 sierpnia 2015 r. wprowadzona została do systemu 26 sierpnia 2015 r. - 5 dni po terminie określonym w § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych[75]. Zgodnie z tym przepisem podmiot udzielający pomocy sporządza i przekazuje *sprawozdania o udzielonej pomocy*, o pomocy udzielonej w danym dniu, w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy.

W przypadku niżej wymienionych decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych lub odsetek, tj.:

- decyzja z 23 maja 2014 r. - kwota umorzenia z tytułu podatku od nieruchomości - 5.194 zł,

---

[73] Burmistrz Świebodzina umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za VII-XII 2013 r. w wysokości 30.508 zł (w tym: zaległość główna - 29.634 zł i odsetki - 874 zł).

[74] a) nr 7/2014 r. z 6 lutego 2014 r. umorzył zaległość z tytułu podatku od nieruchomości za I 2014 r. w kwocie 5.194 zł,

b) nr 8/2014 r. z dnia 26 lutego 2014 r. umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za II 2014 r. w wysokości 5.194 zł (w tym: zaległość główna 5.194 zł),

c) nr 10/2014 r. z dnia 26 marca 2014 r. umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za III 2014 r. w wysokości 5.194 zł (w tym: zaległość główna 5.194 zł),

d) nr 13/2014 r. z dnia 29 kwietnia 2014 r. umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za IV 2014 r. w wysokości 5.205 zł (w tym: zaległość główna 5.194 zł i odsetki 11 zł),

e) nr 15/2014 r. z dnia 23 maja 2014 r. umorzył zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za V 2014 r. w wysokości 5.194 zł (w tym: zaległość główna 5.194 zł).

[75] Dz.U. z 2016 r. poz. 1871.

- decyzja z 10 lipca 2014 r. - kwota umorzenia z tytułu odsetek od podatku od nieruchomości - 226 zł,
- decyzja z 5 sierpnia 2016 r. - kwota umorzenia z tytułu odsetek od podatku od nieruchomości - 777 zł,
- decyzja z 10 października 2016 r. - kwota umorzenia z tytułu podatku od nieruchomości - 4.662 zł oraz odsetek 148 zł.
- decyzja z 5 grudnia 2016 r. - kwota umorzenia z tytułu podatku od nieruchomości - 735 zł,

nie udokumentowano wprowadzenia do systemu SHRIMP informacji o udzieleniu pomocy de minimis i tym samym nie przekazano 5 sprawozdań w systemie SHRIMP w zakresie udzielonej pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 4630-4631, 4632-4635)

Art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej stanowi, że podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do sporządzania i przedstawiania Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Sprawozdania zawierają w szczególności informacje o beneficjentach pomocy oraz o rodzajach, formach, wielkości i przeznaczeniu udzielonej pomocy.
Zgodnie z art. 32 ust. 10 tej ustawy ww. sprawozdania albo informacje przekazuje się przez teletransmisję danych w formie elektronicznej, na formularzach zamieszczonych w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej przez Prezesa Urzędu albo, z zastrzeżeniem ust. 11, z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP udostępnionej w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej przez Prezesa Urzędu.
§ 6 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych[76] stanowi, że podmiot udzielający pomocy sporządza i przekazuje sprawozdania o pomocy udzielonej w danym dniu, w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy.
Skarbnik Gminy wyjaśniła, że *opóźnienia te wynikały w jednym przypadku z przeoczenia pracownika, a w drugim z jego urlopu. Pracownik nie pracuje już w urzędzie.* Natomiast brak sprawozdań Skarbnik wyjaśniła niedopatrzeniem pracownika, który nie pracuje już w urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 4636, 4641, 4648-4649)

Ocena cząstkowa

Łączna wartość pomocy *de minimis* dla każdego z beneficjentów nie przekroczyła określonych prawem limitów. Wszystkim beneficjentom pomocy wydano prawidłowo przygotowane zaświadczenia o udzielonej pomocy. W dziesięciu przypadkach stwierdzono nieprawidłowość o charakterze formalnym odnośnie nie przedstawienia informacji i sprawozdań finansowych niezbędnych do udzielenia pomocy. Poza pięcioma przypadkami wymagane sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej w danym okresie sprawozdawczym zostały przekazane za pośrednictwem aplikacji SHRIMP, w sposób i formie określonej w przepisach prawa. W dwóch przypadkach decyzje o udzielonej pomocy wprowadzono do sytemu SHRIMP z opóźnieniem.

[76] Dz. U. z 2016 r. poz. 1871.

3. Sporządzanie i udostępnienie informacji o osobach fizycznych, prawnych oraz jednostkach organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym umorzono zaległości podatkowe

Opis stanu faktycznego

3.1. Na podstawie art. 37 ust. 2 lit. f i g ustawy o finansach publicznych Burmistrz Świebodzina wydał zarządzenia (nr 85/B/11 z 14 kwietnia 2011 r.), z którego wynika m.in. obowiązek podania do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego wykazu osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym m.in. w zakresie podatków udzielono umorzeń w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia, a także wykazu osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy publicznej.
W latach 2014-2017 w Urzędzie podawano do publicznej wiadomości wykazy o których mowa powyżej w terminie do 31 maja roku następnego na okres 30 dni. Umieszczenie i zdjęcie wykazu dokumentowane było protokolarnie przez pracowników wydziału finansowo-budżetowego.
Nie wszystkie dane podmiotów widniejące w wykazach, którym udzielono ww. ulg, były zgodne z danymi ujętymi w prowadzonych w urzędzie ewidencjach wydanych decyzji za każdy rok objęty kontrolą[77].

(dowód: akta kontroli str. 4-29)

3.2. Wszystkie wykazy sporządzone w okresie kontrolowanym[78] były opatrzone podpisem Burmistrza, datą sporządzenia oraz adnotacjami komisji o dacie zamieszczenia na tablicy ogłoszeń urzędu w miejscu publicznie dostępnym a także dacie zdjęcia z przedmiotowej tablicy. Na podstawie tych informacji stwierdzono, że wszystkie wykazy zostały przez Burmistrza podane do publicznej wiadomości w terminie wynikającym z art. 38 ustawy o finansach publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 4-29)

3.3. Przedstawione w wykazach[79] opublikowanych: w 2015 r. (umorzenia za 2014 r.), w 2016 r. (umorzenia za 2015 r.) oraz w 2017 r. (umorzenia za 2016 r.) kwoty umorzeń należności głównych, nazwa podatnika i przyczyna umorzenia, poza 6 przypadkami, gdzie nierzetelnie wykazano przesłankę udzielenia ulgi, były zgodne z danymi wynikającymi z wydanych przez organ podatkowy decyzji. W wykazach nie ujęto również dwóch decyzji o umorzeniu. Obowiązek w tym zakresie wynika z Zarządzenia Burmistrza nr 85/B/11 z 14 kwietnia 2011 r. oraz art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz lit. g ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym burmistrz podaje do publicznej wiadomości, w terminie o którym mowa w art. 38, tj. do 31 maja roku następnego, wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym m.in. w zakresie podatków udzielono umorzeń w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia, a także wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy publicznej.

---

[77] Wykazy upublicznione w 2014 r. (umorzenia z 2013 r.), w 2015 r. (umorzenia z 2014 r.), w 2016 r. (umorzenia z 2015 r.) i w 2017 r. (umorzenia z 2016 r.).

[78] Wykaz upubliczniony w 2014 r. (umorzenia z 2013 r.), w 2015 r. (umorzenia z 2014 r.), w 2016 r. (umorzenia z 2015 r.) i w 2017 r. (umorzenia z 2016 r.).

[79] Na podstawie próby kontrolnej 60 decyzji dotyczących umorzeń zobowiązań podatkowych opisanej w wystąpieniu pokontrolnym w pkt 1.5, w tym obejmującej 58 decyzji dotyczących pomocy *de minimis* opisanej w wystąpieniu pokontrolnym w pkt 2.3.

W przypadku pozostałych decyzji, na mocy których organ podatkowy udzielił pomocy *de minimis*, przedmiotowe wykazy zawierały niezbędne dane - to jest nazwę podatnika oraz rodzaj udzielonej pomocy, które były zgodne z wydanymi decyzjami.

(dowód: akta kontroli str. 4-29)

Ustalona nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz lit. g ustawy o finansach publicznych, burmistrz podaje do publicznej wiadomości, w terminie o którym mowa w art. 38, tj. do 31 maja roku następnego, wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym m.in. w zakresie podatków udzielono umorzeń w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia, a także wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy publicznej.

Ponadto obowiązek w tym zakresie określony został w Zarządzeniu Burmistrza nr 85/B/11 z 14 kwietnia 2011 r.

Kontrola wykazała, że niżej wymienione wykazy zostały sporządzone nierzetelnie:

a) w wykazie udzielonych ulg za 2014 r. jako przesłankę umorzenia podatnikowi wskazano tylko ważny interes podatnika, podczas gdy z decyzji nr 24/2013 z 16 stycznia 2014 r. w/s umorzenia podatnikowi zaległości z tytułu II, III i IV raty za 2013 r. podatku od nieruchomości w łącznej kwocie 1.277 zł wynikało, że przesłanką udzielenia ulgi był ważny interes podatnika i interes publiczny;

b) w wykazie udzielonych ulg za 2014 r. jako przesłankę umorzenia podatnikowi wskazano ważny interes publiczny i ważny interes podatnika, podczas gdy z decyzji nr 5/2014 z 24 stycznia 2014 r. w/s umorzenia podatnikowi zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I - XII 2013 r. w łącznej kwocie 105.260 zł oraz odroczenia terminu płatności podatku od nieruchomości za I - XII 2014 r. w kwocie 126.023 zł wynika, że przesłanką udzielenia ulgi był tylko ważny interes podatnika;

c) w wykazie udzielonych ulg za 2014 r. jako przesłankę umorzenia ww. podatnikowi wskazano tylko ważny interes podatnika, podczas gdy z decyzji nr 9/2014 w/s umorzenia podatnikowi podatku od nieruchomości z dnia 27 czerwca 2014 r. wynikało, że przesłanką udzielenia ulgi był ważny interes podatnika i interes publiczny;

d) w wykazie udzielonych ulg za 2015 r. jako przesłankę umorzenia podatnikowi wskazano tylko ważny interes podatnika, podczas gdy z decyzji nr 8/2015 z 15 października 2015 r. w/s umorzenia podatnikowi zaległości z tytułu III raty w podatku od nieruchomości w kwocie 1.855 zł wynikało, że przesłanką udzielenia ulgi był ważny interes podatnika i interes publiczny;

e) w wykazie udzielonych ulg za 2015 r. jako przesłankę umorzenia podatnikowi wskazano ważny interes publiczny i ważny interes podatnika, podczas gdy z decyzji nr 5/2015 z 20 lutego 2015 r. w/s umorzenia podatnikowi zaległego podatku od nieruchomości za I - XII 2014 r. (poprawiana data) w kwocie 3.178 zł, odroczenia płatności zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za I - II 2015 r. w kwocie 512 zł i podatku za III - VI 2015 r. w kwocie 1.024 zł do 1 lipca 2015 r. wynikało, że przesłanką udzielenia ulgi był tylko ważny interes podatnika;

f) w wykazie udzielonych ulg za 2015 r. jako przesłankę umorzenia podatnikowi wskazano ważny interes publiczny i ważny interes podatnika, podczas gdy z decyzji nr 18/2015 z 22 grudnia 2015 r. w/s umorzenia podatnikowi zaległości

z tytułu podatku od nieruchomości za 2015 r. w kwocie 2.827,40 zł wynikało, że przesłanką udzielenia ulgi był tylko ważny interes podatnika.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 14-24, 226-229, 605-608, 1309-1311, 1378-1380, 1615-1617, 2097-2103)

Burmistrz wyjaśnił, że w przypadku określonym w pkt a) przyczyną były omyłkowe zapisy w uzasadnieniu decyzji (*W decyzji pracownik zapisał zdanie „…wystąpiły okoliczności, które można było określić jako ważny interes podatnika czy też interes publiczny", które powinno mieć brzmienie „..wystąpiły okoliczności, które można by określić jako ważny interes podatnika", ponieważ w przedmiotowej decyzji wykazany został tylko ważny interes podatnika.),* natomiast w pozostałych przypadkach przyczyną nierzetelnego sporządzenia wykazu był natłok obowiązków służbowych i nieuwaga pracownika przygotowującego wykaz.

(dowód: akta kontroli str. 4153-4160)

Ponadto informacji dotyczących decyzji Burmistrza:

- nr 23/2014 z 14 stycznia 2015 r. w sprawie umorzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za 2014 r. w kwocie 2.851,40 zł (należność główna 2.750,40 zł, odsetki 101 zł),
- nr 11/2015 z 11 stycznia 2016 r. w sprawie umorzenia zaległego podatku od nieruchomości z tytułu III i IV raty za 2015 r. w kwocie 725 zł (należność główna 725 zł, odsetki 0 zł),

nie zamieszczono w żadnym wykazie za 2014 r., 2015 r. czy 2016 r. osób prawnych i fizycznych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej 500 zł oraz tym którym udzielono pomocy publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 14-24, 1386-1387, 1494-1498)

Zarówno Burmistrz, jak i Skarbnik wyjaśnili, że przyczyną nieujęcia ww. decyzji było wszczęcie postępowania w roku poprzednim w stosunku do roku udzielenia ulgi, przeoczenie i natłok obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 4153-4160, 4161)

Ocena cząstkowa

Zgodnie z przepisami prawa Burmistrz terminowo podawał do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych, którym udzielono umorzeń. Każdorazowo, umieszczenie i zdjęcie wykazu dokumentowane było protokolarnie przez pracowników Urzędu.

Stwierdzono, że nie wszystkie dane podmiotów widniejące w wykazach, którym udzielono ww. ulg, były zgodne z danymi ujętymi w prowadzonych w urzędzie ewidencjach. W przypadku sześciu decyzji nierzetelnie wykazano przesłankę udzielenia ulgi, a w dwóch przypadkach decyzji o umorzeniu nie ujęto w wykazie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[80], wnosi o:

1. Wzywanie podatników wnoszących podania niespełniające wymogów określonych przepisami prawa, do usunięcia braków w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niewypełnienie tego warunku spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia, stosownie do art. 169 § 1 Ordynacji podatkowej.

[80] Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

2. Wzywanie podatników wnoszących podania o udzielenie ulg podatkowych w postaci odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty zaległości podatkowych stanowiących pomoc *de minimis*, do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy informacji niezbędnych do udzielenia pomocy *de minimis* w zakresie sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat obrotowych, stosownie do art. 37 ust. 2 ww. ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej w zw. z § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis.
3. Prowadzenie postępowań o udzielenie ulgi podatkowej oraz wydawanie decyzji w tych sprawach, w sposób odpowiadający w pełni wymogom Ordynacji podatkowej.
4. Terminowe przekazywanie sprawozdań o udzieleniu pomocy publicznej do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
5. Rzetelne sporządzanie podawanych do publicznej wiadomości wykazów osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia oraz udzielono pomocy publicznej w trybie art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f i g ustawy o finansach publicznych.
6. Rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych w zakresie skutków decyzji przyznających ulgi na podstawie Ordynacji podatkowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 12 kwietnia 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontrolerzy
Dariusz Obierzyński
główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

..... *Podpis*

..... *Podpis*